

Lietuva turi apsidrausti nuo slapųjų tarnybų veiklos

Vilnius, balandžio 14 d. (BNS) — Seimo konservatorių frakcijos seniūno pavaduotojas ir Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto narys Rimantas Pleikys teigia pastebėjus „daug nuorodų“, jog Lietuvoje veikia užsienio žvalgybų įsteigtos priedangos įstaigos.

Trečiadienį spaudos konferencijoje Seime jis išsamiai komentavo šį mėnesį Seimo pirmininko Vytauto Landsbergio pateiktą įstatymo projektą, kuriuo siekiama nutraukti užsienio slapųjų tarnybų priedangos struktūrų darbą Lietuvoje.

„Remiantis chrestomatine patirtimi apie pasaulio veikiančias įvairiausias žvalgybos organizacijas, turint tam tikrų operatyvinių duomenų, yra daug indikacijų, kad tokios priedangos, tokie 'stogai', tokie užsienio tarnybų snipai lizdai Lietuvoje veikia“, sakė R. Pleikys.

Pasak jo, Vytauto Landsbergio siūlomas įstatymas papildomai išsiaiškintų buvusių SSRS KGB pagrįstų darbuotojų veiklą apribojantį įstatymą.

Seimo nario teigimu, „ši sritis yra tiek svarbi ir tiek potencialiai pavojinga Lietuvai, jog visiškai nepakenktų turėti atskirą įstatymą, kalbantį būtent apie tai“, o neapsiriboti galimomis Baudžiamojo kodekso ar kitų įstatymų pa-

taisomis. Seimo narys teigė, kad įstatymas nukreiptas prieš visų užsienio valstybių specialiųjų tarnybų veiklą, tačiau dėl buvusios SSRS „ypatingo santykio su Lietuva“ įstatymo projekte „numatomos konkrečios priemonės buvusių sovietų okupacinių struktūrų KGB ir GRU (Vyriausioji žvalgybos valdyba) kadroinių darbuotojų atžvilgiu“.

Anot projekto, buvę KGB ir GRU kadriniai darbuotojai — įmonių savininkai ar vadovai — privalo apie savo buvusią veiklą nedelsiant pranešti Valstybės saugumo departamentui (VSD), kuris vėliau pastoviai tikrina, ar šios įmonės nevykdo priedangos funkcijų. Pažeidus šią nuostatą, priedangos įmonės panaikinamos.

Pagal projektą, Lietuvos institucijos, gavusios duomenų apie žvalgybos priedangos firmas, kreipiasi į teismą dėl jų panaikinimo. Teismas, įrodžius priedangos įmonės veiklą, priima sprendimą ją naikinti, nusavinant turtą valstybei.

R. Pleikys paneigė prielaidą, kad įstatymas suteiks galimybę kenkti verslo ar politiniams priešiniams. Jo žodžiais, „jeigu manoma, kad teigimai yra neobjektyvūs ir blogi, tai beliktų tik skėstelioti rankomis“.

Kandidatas į kontrolierius pasitraukė iš „mūšio lauko“

Vilnius, balandžio 14 d. (BNS) — Prezidentas Valdas Adamkus atšaukė teikimą Seimui skirti socialdemokratų Audrių Rudį valstybės kontrolieriumi, pačiam kandidatui skeptiškai įvertinus savo galimybes pelnyti parlamentarų paramą.

„Šį sprendimą Lietuvos vadovas priėmė iš klausęs A. Rudžio motyvus, dėl kurių jis paprašė atšaukti jo kandidatūrą į valstybės kontrolieriaus postą“, trečiadienį pranešė prezidento spaudos tarnyba.

„Paprasčiau aritmetika rodo, kad tolesnis mano kandidatavimas būtų ir mano paties, ir Seimo laiko trūkumas“, žurnalistas po susitikimo su prezidentu trečiadienį sakė buvęs kandidatas.

Valdancioji konservatorių ir krikščionių demokratų frakcija šią savaitę iš anksto

pranešė nusprendusios atšaukti A. Rudžio kandidatūrą per balsavimą, kuris buvo numatytas ketvirtadienį.

Buvęs kandidatas sakė esąs nusivylęs, kad parlamentari „visiškai nesidomėjo“ jo profesiniais sugebėjimais vadovauti Valstybės kontrolei.

Prezidento patarėjas Darius Kuolys žurnalistams perdavė V. Adamkaus apgailestavimą, kad jau antras „rimtas potencialus kandidatas į valstybės kontrolieriaus postą“, trečiadienį pranešė prezidento spaudos tarnyba.

D. Kuolys sakė, kad prezidentas ieško kito kandidato į valstybės kontrolieriaus, tačiau neketina siūlyti „žmogaus, kuris būtų Seimo daugumos įrankis“.

Prezidentūrai pritrūko žodžių ginčė su „premjero komanda“

Vilnius, balandžio 14 d. (BNS) — Prezidentūrai pritrūko žodžių atsikirti į naują premjero Gedimino Vagnoriaus komandos ėjimą šių dviejų valdžios institucijų politinėje kovoje.

„Tiesiog trūksta žodžių“, sakė prezidento atstovė spaudai Violeta Gaizauskaitė, komentuoama vyriausybės spaudos tarnybos pranešima, kad neįvardintas prezidento patarėjas tyčia trukdo kovai su kontrabanda bei atvedė į pasitarimą valstybės vadovo kabinete praėjusį susikompromitavusį ir Lietuvos tarptautiniam įvaizdžiui pakenkusį asmenį.

Paskelbusi šiuos kaltinimus, vyriausybės spaudos tar-

nyba nenurodė konkrečių pareigų pavardžių. Tai atsakė padaryti ir BNS kalbintas premjero atstovas spaudai Albinas Pilipauskas.

Prezidentas Valdas Adamkus trečiadienį susitiko su Seimo pirmininku Vytautu Landsbergiu aptarti vidaus politikos aktualijų. Uždaras susitikimas įvyko prezidentūroje anksčiau rytą, abiem vadovams iš anksto dėl jo susitarus telefonu.

Pasak prezidentūros atstovų, V. Adamkus ir V. Landsbergis susitiko vienu du. Vėliau prezidentas savo patarėjus informavo, jog su Seimo pirmininku kalbėjosi apie „aktualias valstybės problemas“.

Neoficialiomis žiniomis, su-

Nuotr.: Lietuvos ir Lenkijos taikos palaikymo bataliono LITPOLBAT inauguracijos iškilmėse (iš kairės) Lenkijos prezidentas Aleksander Kwasniewski, Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus, Lietuvos krašto apsaugos ministras Česlovas Stankevičius ir kariuomenės vadas, generolas majoras Jonas Andriškevičius, kariuomenės kapelionai šventinant LITPOLBAT vėliavą.

Sukurtas lietuvių ir lenkų karių batalionas

Vilnius, balandžio 14 d. (Elta) — Trečiadienį Vilniuje inauguruojamas bendras Lietuvos-Lenkijos taikos palaikymo batalionas LITPOLBAT. Inauguracijos iškilmėse dalyvavo prezidentas Valdas Adamkus ir Lietuvoje su oficialiu vizitu viešintis Lenkijos prezidentas Aleksander Kwasniewski.

Atvykusiems į ceremoniją prezidentams raportavo Krašto apsaugos ministerijos aikštėje išrikiuotos lietuvių ir lenkų karių garbės sargybos vadas. Sugrojus abiejų valstybių uniformas, V. Adamkus ir A. Kwasniewski apėjo karių rikiuotę, lietuviškai ir lenkiškai ją pasveikino.

Lietuvos Krašto apsaugos ministras Česlovas Stankevičius ir Lenkijos nacionalinės gynybos ministras Janusz Onyszkiewicz pasirašė „Saviaropių supratimo memorandumą dėl bendro bataliono“.

„Sukūrėme struktūrą, taršausiančią abiejų šalių ir visos Europos poreikiams. Bataliono kariams teks nelengva, tačiau garbinga misija — prisidėti prie taikos ir stabilumo Senajame žemyne užtikrinimo“, sakė prezidentas V. Adamkus.

Lietuvos vadovas LITPOLBAT palygino su trečiadienį Taikomosios dailės muziejuje

pradėta rodyti lenkų tapytojo Jan Matejka drobę „Žalgirio mūšis“. „Džiugu, kad drobeje įamžinta lietuvių ir lenkų ankstesnio bendradarbiavimo sėkmė naujomis formomis atgyja ir XXI amžiaus išvakarėse“, teigė V. Adamkus.

Lenkija užtikrina pagalbą Lietuvai kelyje į NATO

Vilnius, balandžio 14 d. (BNS) — Lenkija nenurims, kol Lietuva netaps NATO nare, pareiškė žurnalistams po susitikimo su Lenkijos prezidentu Aleksander Kwasniewski Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis.

V. Landsbergis nuomone, Lenkija gali tikrai padėti Lietuvai įveikti likusį kelią iki narystės sąjungoje.

„Prezidentas Kwasniewski užtikrino, kad Lenkija darys viską, kad Lietuvos būsimoji narystė būtų nuolat aktualus klausimas, bus primenamas, svarstomas, ir Lenkija nenurims, kol Lietuva nebus kartu NATO nare“, sakė Seimo pirmininkas.

Pasak V. Landsbergio, susitikime su Lenkijos prezidentu daugiausia kalbėtasi apie kitą savaitę Vašingtone įvyksiantį NATO viršūnių susitikimą, kaip jame turi būti „išreikšta bendra Lenkijos ir Lietuvos

politinė valia kartu dalyvauti ir bendradarbiauti taikos labui Šiaurės Atlanto organizacijoje“.

Jo nuomone, prezidentų „atvykimu kartu, buvimu kartu, galbūt ir kokiomis nors aplinkybėmis mūsų šalių specialieji strateginiai partnerystę galėtų būti Vašingtone, pasitaikius progalai, pademonstruota“.

V. Landsbergis pokalbyje su A. Kwasniewski išgirdęs pažadą, kad netrukus bus priimtas „geras pozityvus sprendimas“ dėl Punksko lietuvių pasipiktinimą sukėlusio pasienio užkardos įsteigimo. „Žinoma, negalėjome remti pasienio struktūros įsteigimo Punkske, tai buvo kenkianti bendram reikalui detalė, kuri, atrodo, bus tikrai pakoreguota. Prezidentas suteikė gražių vilčių“, sakė V. Landsbergis.

Kosovo pabėgėliai ras laikiną prieglobstį Lietuvoje

Vilnius, balandžio 14 d. (BNS) — Lietuvos vyriausybė trečiadienį nutarė laikinai apgyvendinti Lietuvoje iki 100 pabėgėlių iš Kosovo provincijos.

Pabėgėliams laikinas teritorinis prieglobstis Lietuvoje būtų suteiktas iki karo veiksmų Kosove pabaigos.

Vyriausybė mano, kad prieglobstį suteikimas Lietuvoje bent nedideliam skaičiui Kosovo albanų būtų labai konkreti parama tarptautinės bendruomenės pastangoms išspręsti humanitarinę problemą regione.

Iš vyriausybės rezervo fondo Migracijos departamentui numatoma skirti lėšų pabėgėlių perkėlimui į Lietuvą ir jų išlaikymui iki metų pabaigos.

Vidaus reikalų bei Socialinių reikalų ir darbo ministerijos bus atsakingos už reikiamų sąlygų sudarymą pabėgėlių apgyvendinimui Lietuvoje.

Karas Jugoslavijoje: Taiki ateitis dar labai tolima

Belgradas-Maskva, balandžio 14 d. (Reuters-AP-Interfax-BNS) — Sausumos pajėgų operacija Kosove, „jeigu NATO, JAV reikalaujant, vis dėlto jai ryšis, reikš karo gaisro išplitimą Balkanuose“, pareiškė Jugoslavijos prezidentas Slobodan Milošević.

Pasak jo, jeigu tokia operacija bus pradėta, „automatiškai į karą su Jugoslavija bus įtrauktos tos valstybės, iš kurių teritorijų prasidės įsiveržimas“.

Interviu, trečiadienį išspausdintame Rusijos laikraštyje „Krasnaja zvezda“, S. Milošević pareiškė: „Mes nepalaužiame... Jeigu amerikiečių, vokiečių, anglų okupantų kojos ims trypti slavų žemę, mes nesirinkime priemonių ir negailėsime užpuolikų... Žemė degs po okupantų kojomis“.

Jis įspėjo, jog jeigu tokia pagalba nebus suteikta, Jugoslavija vis viena „iki gins savo nepriklausomybę“, bet tada „anksčiau ar vėliau ateis ir Rusijos eilė, kai NATO ims bombarduoti Rusijos miestus“.

Belgradas. Trečiadienio rytą Belgradą bei Šiaurės Serbijos Novi Sado miestą sudrebino garsūs sprogimai, o po kelių minučių pasigirdo oro pajėgų sirenos.

Sprogimai įvyko tuo metu, kai Belgrade vyko derybos tarp Jugoslavijos prezidento Slobodan Milošević ir Baltarusijos prezidento Aleksandr Lukašenka.

NATO vadovybė prieš tai buvo informavusi Baltarusijos prezidentą nepageidaujanti, kad jis skristų į Jugoslaviją. Tuo tarpu Ukraina ir Vengrija suteikė oro koridorius Baltarusijos prezidento lėktuvui.

Jugoslavijos prezidentas, sveikindamas Baltarusijos vadovą, pirmą kartą po to, kai

NATO pradėjo bombarduoti Jugoslaviją, pasirodė žurnalistams. Po tris savaites trukusių NATO oro smūgių, kuriais sąjungininkai baudžia S. Milošević už Kosovo albanų etninę valymą, prezidentas neatrodė iškauotas nuovargio ir įtampos. S. Milošević tikisi, kad jo valstybė bus priimta į Rusijos-Baltarusijos sąjungą.

Roma. Kosove sunaikinti ar apiešti dirbamieji laukai, todėl provincijai ilgą laiką gali trukti maisto, trečiadienį perspėjo JT Maisto ir žemės ūkio organizacija, kurios teigimu, Kosove visiškai prarastas 1998 m. derlius, o 1999 m. nevyko seja. Be to, dėl karo, ligų ir prastos priežiūros krito daugybė naminių gyvulių.

Kijevas. Daugiau kaip 500 gyventojų žuvo ir beveik 7,000 sužeisti per tris savaites trukusius NATO bombardavimus Jugoslavijoje, trečiadienį spaudos konferencijoje Kijeve pranešė Jugoslavijos ambasadorius Ukrainoje Gojko Dapčević.

Jis pabrėžė, kad nuo kovo 24 d. NATO surengė maždaug 1,000 oro antskrydžių, per kuriuos sugriauta daugiau kaip 1,000 ūkio objektų bei keliasdešimt tūkstančių namų. Ambasadorius taip pat pažymėjo, jog per kovos veiksmus sąjungos kariuomenė paleido apie 1,000 sparnuotųjų raketų ir numetė daugiau kaip 3,500 tonų sprogmenų ant beveik 180 objektų. Per bombardavimus Jugoslavijai padaryta žalos daugiau kaip už 200 milijardų dolerių.

Bruselis. Kosovo išsivadavimo armijos (KIA) naujienų agentūra „Kosovapress“ trečiadienį pranešė, kad serbų teroristų pajėgos per pastarąsias keturias dienas Kosovo provincijos Drenicos rajone nužudė daugiau kaip 1,000 vietos albanų.

Rusijos prezidento akys nukrypė į Karaliaučių

Maskva, balandžio 14 d. (BNS) — Rusijos prezidentas Boris Jelcin, kaip mano Rusijos spauda, atsižvelgdamas į galimą NATO sausumos pajėgų puolimą ir Jugoslavijos siūlymus prisijungti prie Rusijos ir Baltarusijos sąjungos, susirūpinęs Rusijos Karaliaučiaus regiono energetinę priklausomybę nuo Baltijos valstybių, trečiadienį rašo Rusijos laikraštis „Izvestija“.

Nagrinėdamas B. Jelcin pavedimą imtis skubių priemonių dėl Karaliaučiaus, laikraštis prieina išvadą, kad svarbiausia tokio prezidento pozicijoje į šį regioną priežastis — Karaliaučiaus srities energetinis priklausymas nuo kaimyninių Lietuvos ir Lenkijos.

B. Jelcin pareiškė didelį susirūpinimą dėl to, kad neįgyvendinta Ypatingosios ekonominės zonos Karaliaučiaus srityje programa. Todėl jis davė nurodymą premjerui, administracijai, Karaliaučiaus gubernatoriui, užsienio reikalų, gynybos ministrams, federalinėms saugumo bei pasienio tarnyboms priimti skubių priemonių planą, atsižvelgiant į ypatingą geostateginę Karaliaučiaus srities reikšmę Rusijai.

Nors prezidento pavedimai siejami greičiausiai ne su eko-

KALENDORIUS

Balandžio 15 d.: Petras, Gema, Anastazija, Naste, Vilnius, Vaidote, Liudvina, Modestas.

Balandžio 16 d.: Dionyzas, Henrika, Gustavas, Julijonas, Norvilas, Vaidotas, Vilija.

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

DVIGUBA ŠVENTĖ

Š.m. gegužės 9 d. Dievo Apvaizdos parapijoje kartu švęsime Motinos dieną ir kun. Aloyzo Volskio pakelimą į klebonus. Šv. Mišiose 10:30 v.r. dalyvaus vysk. Kevin Britt. 12 val. Kultūros centre bus iškilmingi pietūs su programa (dalyvavimas asmeniui 20 dol.). Vaikams atskiras vaivės tvarko „Žiburio“ mokykla. Programoje dalyvaus „Žiburio“ mokyklos chorėlis, vadovaujamas Virginijos Šimaitytės ir deklamuos Taura. Bilietus galima įsigyti sekmadieniais po šv. Mišių, arba paskambinus Almai Butkūnienėi, tel. 734-464-9171.

ŠV. ANTANO ALTORIAUS DRAUGIJOS ŠVENTĖ

Šv. Antano parapijos bažnyčioje, Atvelykio sekmadienį, balandžio 11 d. buvo aukojamos šv. Mišios už gyvas ir mirusias Altoriaus draugijos nares. Mišias aukojė klebonas kun. Alfonsas Babonas. Giedoję ir vargonavo muz. Stasys Slizys. Išpuodingai skambėjo „Panis Angelicus“ ir „Ave Maria“. Per pamokslą kun. Babonas sveikino visas altoriaus draugijos nares. Aukojimui aukas nešė pirmininkė Josephine Janulaitė ir naujoji narė dr. Birutė Girmienė.

Po Mišių gražus būrelis narių ir svečių dalyvavo mažojoje saleje narių suruoštuose suneštiniuose pusryčiuose ir metiniame susirinkime. Malda prieš valgį sukalbėjo kun. Alfonsas Babonas. Pirmininkė Josephine Janulaitė sukvietė nares į padėkojimo už dalyvavimą šv. Mišiose, susirinkime ir vaišėse.

Altoriaus draugija buvo įsteigta 1943 metais. Jos steigėja Marija Boris, kuri iki mirties (1966 m.) draugijai pirmininkavo. Draugija rūpinosi altorių puošimu, užtiesanė altoriaus pirkimu bei jų pataisymu. Parūpindavo ir kamžabas bei kitus liturginius drabužius.

Dabar draugijai priklauso 19 narių: Josephine Janulaitė — pirmininkė, Eugenija Bulotienė, Elena Čizauskienė, dr. Birutė Girmienė, Jadvyga Grišienė, Stefanija Juškaitė, Regina Juškaitė-Svobienė, Bernice Markavich, Ona Kašalėnė, Antanina Leparskienė, Antanina Petruskienė, Danutė Petruskienė, Ona Pusedriene, Ona Šadeikienė, Onutė Selenienė, Natalija Sližienė, Mirta Strakšienė, Marytė Strakšytė ir Pranciška Televienė.

MOTINOS DIENOS MINEJIMAS

Sekmadienį, gegužės 9 d., 10:30 v.r. Šv. Antano parapijos bažnyčioje bus aukojamos šv. Mišios už gyvas ir mirusias motinas. Tuoj po Mišių parapijos saleje vyks motinių pagerbimas — programėle, rengiama Detroito Lietuvių organizacijų centro (DLOC). Meninėje dalyje vyks bendras dainavimas, palydint muz. Stasiui Sliziui. Visos motinos ir motiutes kviečiamos atsilankyti, o visuomenė kviečiama dalyvauti ir parodyti motinoms atitinkamą pagarbą.

Regina Juškaitė-Svobienė

LIŪDA RUGIENIENĖ PASAKOJO IŠPŪDŽIUS

LB Michigan apygardos pirm. Liūda Rugienienė dalyvavo „Amerikos Lietuvių balso“ radijo programoje š.m. balandžio mėn. 11 d. ir papasa-

kojo savo išpūdžius iš JAV LB Tarybos ir Lietuvos Respublikos Seimo komisijos posėdžių. Kvietė teikinių lietuvių dalyvauti š.m. gegužės 1 d. po pietų šaukiamame Michigan apygardos suvažiavime, vykstančiame Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros centre.

A+A. JONAS MARKUS

Š. m. balandžio 12 d., Holy Sepulchre kapinėse buvo palaidotas a.a. Jonas Markus-Marsalkovičius, kuris, po širdies smūgio Fordo transmisijos fabrike, mirė balandžio 4 d., sulaukęs 56 metų amžiaus. Jam neturint artimųjų ar giminų Michigan valstijoje, jo laidotuves ir turtą administruoja Public Administrator. Lietuvių organizacijos, parapija ir Fordo fabriko bedradbiai sudarė sąlygas, kad valstybė leistų velionį palaidoti pagal lietuvių tradicijas taip, kaip prieš aštuonerius metus buvo palaidota jo a.a. mamytė. Gavus sutikimą, laidotuves tvarkė laidotuvių direktorė Yolanda Zaprackienė. Velionio kūnas buvo pašarvotas Harris laidotuvių namuose, kur atvyko jo kaimynai, bendradarbiai ir Šv. Antano parapijos parapijiečiai. Viešą atsisveikinimą pravedė laidotuvių direktorė Yolanda M. Zaprackienė. Velionis priklausė „Amerikos Lietuvių balso“ radijo klubui, St. Butkaus Šaulių kuopai, Dariaus ir Girėno klubui, Detroito Lietuvių kultūros klubui, Wayne State universiteto Lietuvių kambario būreliui, Dievo Apvaizdos parapijos Aukų rinkėjų komitetui. 20 automobilių vilkstine iš Dievo Apvaizdos bažnyčios lydojo velionį į Holy Sepulchre kapines. Ažuolinį karstą nešė Vytas Petrusėvičius, Vytas Petrušis, Kazys Navasaitis, „Jaunius Gilvydis. Palaidotas šalia savo mamytės, a.a. Jadvygos Markuvienės. Pietūs buvo Sveden House restorane, Livonia, Michigan. Turintieji žinių apie velionio gimes, prašomi nedelsiant pranešti Detroito Lietuvių organizacijų centro valdybos pirmininkui adv. Kęstutui Miškiniui, tel. 248-967-2040.

MENO POPIETĖ KULTŪROS CENTRE

Sekmadienį, balandžio 25 dieną, 12 val. vidurdienį, Dievo Apvaizdos Kultūros centre bus proga pasigardžiuoti užkandžiais ir pasiklausyti bei dalyvauti meno popietėje. Dainuos sopranas Jūratė Mikulevičiūtė, poeziją skaitys Artūras Stapušaitis. Savo kūrinius, pritarėdamas gitara, atliks Romas, pamatysite dailininkės Renetos Palubinskienės meną. Popietę rengia LB Detroito apylinkės naujoji ateiviai. Įėjimas — auka. Im

LOS ANGELES, CA

DAILAUS ŽODŽIO KONKURSAUS

L.A. Šv. Kazimiero liuanistinė mokykla Vasario 16-ąją šventę neįprastai ir labai įdomiai. Lietuvos 81-ąjį gimtadienį mokykla paminėjo Dailaus žodžio konkursu, kuriame dalyvavo visi mokiniai.

Gryliai buvo suskirstyti į dvi grupes: jaunesniųjų ir vyresniųjų. Kiekvienos grupės atrankos vyko atskirai. Pirmoji atranka pačių mažiausių buvo vasario 6 d. Antros grupės atranka, taip pat ir finalas, vyko vasario 20 dieną. Į finalą buvo išrinkta 16 finalistų, kurie varžėsi dėl 1, 2 ir 3 vietos. Nugalėtojams buvo iš-

Los Angeles Šv. Kazimiero liuanistinės mokyklos Dailiojo žodžio konkurso finalistai. Iš k. k. lupo — Aistis Raulinaitis, Inga Newsom, Aleksandra Habanek, Lina Polikaitytė, Liana Bandziulytė, Daria Šilkaitytė, Kamile Užuraitė, Viltė Sulcaitė. Stovi — Vilija Dudur, Vytas Reivydas, Aleksas Vilkas, Amanda McNulty, Andrius Mikuckis, Kristukas Butkis, Simona Gajauskaitė ir Indrėja Sulcaitė.

dalinti šeši trofėjai, trys mažesniųjų ir trys vyresniųjų grupės nugalėtojams, bei pinigines premijas. Nugalėtojais tapo: pirmos grupės pirmą vietą atiteko Inga Newsom, antroji vieta — Liana Bandziulytė ir trečioji vieta — Aistis Raulinaitis. Antrosios grupės, pirmos vietos trofėjų ir premiją pasiėmė Kristukas Butkis, antrąją vietą užėmė Indrėja Sulcaitė ir trečiosios vietos dovanas namo parsinešė Andrius Mikuckis. Visi dalyviai gavo pažymėjimus, kad dalyvavo konkurse ir, be abejo, daugybę saldinių. Nugalėtojais tikrai gali jaustis pripažinti kaip jaunieji artistai, nes komisiją sudarė L.A. Dramos sambūrio nariai: Ema Dovydatienė, Amandas Ragauskas, Haroldas Mockus, Algis Žemaitaitis ir menininkė Karla Balthusaitytė, kuri taip pat labai gražiai papuošė salę ir pažymėjimus. Kelios mamos atnešė vaišių, kuriomis po konkurso visi nugalėtojai, mokiniai, mokytojos bei tėvai vaišinosi.

Toks, tikrai nuostabus konkursas buvo surengtas po ilgą pertrauką ir tikrai sėkmingas. Mokiniai, mokytojai ir tėveliai išgirdo gražų, lietuvišką mokinių skaitymą bei deklamavimą. Manau, kad ir kitos mokyklos turėtų rengti tokius konkursus. Tikimės, kad mūsų mokykloje šis taip pat ne paskutinis.

Los Angeles Bendruomenės ir ALTas skyrė 150 dol. premijoms. Dėkojame.

Indrėja Sulcaitė, 10 sk.

AUKSINIS MOKYKLOS JUBILIEJUS

Los Angeles liuanistinė Šv. Kazimiero mokykla ruošiasi švęsti savo 50 m. sukaktį. Paminėti jubiliejų ruošos komitetas planuoja visą eilę įdomių įvykių: konkursą, jubiliejinę puotą, metraštį ir vaizdžią. Vaizdžią puotą jau renka medžiaga iš visuomenės tarpo. Prašome turinčius idėjų, neeilinių momentų ant 8 mm filmo juostelės, video, nuotraukų ar juostelių iš veiklos atsiųsti ar įteikti Rutai Aneliskienei, 1414 Colina Dr. Glendale, CA 91208, tel. (818) 247-96-9603. Visa paskolina medžiaga bus grąžinama.

Ruošiamės sąrašą visų buvusių mokinių, mokytojų ir kitų, norinčių gauti žinių bei pakvietimus į įvairius įvykius per 1999-2000 jubiliejinius metus. Informacijas teikia Ruta Aneliskienė arba mokyklos vedėja Marytė Newsom. Tel. (310) 553-2836.

Kristina Bandziulienė

LAKE WORTH, FL

AMERIKIEČIŲ MUZIEJUJE - TRISPALVĖ

Kai Lake Worth miesto meras Rodney G. Romano pasakė Lake Worth Istoriniame muziejuje įkurto Lietuvių kultūros skyriaus dieną, viso

L.W. miestelio lietuvių dieną, praėjo jau treji metai.

Lietuviai prieš 17 metų, vietinio to meto lietuvių klubo narių iniciatyva, remiami miesto ir muziejaus pareigūnų, čia, šalia suomių ir lenkų ekspozicijų, įkūrė lietuvių kultūros ekspoziciją.

Lake Worth miestas 29,000 gyventojų, pavadintas nusipelnusio taikai generolo Williams Jenkins Worth vardu, buvo įkurtas 1913 m. Per 86 metus patyręs uraganų ir gaisrų padarytus nuostolius, vis atsistatė naujais stipresniais pastatais. Dabar miestas vėl pergyvena didelį atnaujinimo procesą.

Muziejaus pastatas, statytas 1934 m., iki 1972 m. tarnavęs miesto savivaldybės reikams, yra pačiame miesto centre, 414 Lake Ave., valdiškų pastatų komplekte. Floridos valdžia paskyrė 22 mln. dolerių ir negali architektams darbo gatvių, alėjų bei valdiškų Lake Worth pastatų atnaujinimui. Garsėjantis kasmetinis gatvių meno festivalis sutraukia vienai dienai daugiau 10,000 lankytojų ir dailininkų iš tolimiausių vietovių. Miestas tampa kultūrinio judėjimo centru.

Lietuvai esant sovietų okupacijai, tautiškai susipratusiems lietuviams buvo aišku, kad valstybės bei tautos identitetai reikia kelti kultūriniais būdais ir priemonėmis. Tai buvo pagrindinis mūsų kultūrinės veiklos variklis — palikti Lietuvos kultūros ženklus šiapus Atlanto, ateities kartų pasididžiavimui, atskleisti lietuvių kultūrą tarp kitatautių ir išryškinti okupantų daromą Lietuvai žalą. Tais tikslais ir buvo įkurtas Lietuvių kultūros skyrius amerikiečių valdžios išlaikymame Lake Worth miesto Istoriniame muziejuje.

Anais okupacijos metais laisvajame pasaulyje draugiškų amerikiečių institucijų vadovų dėka, mūsų tautinių švenčių progomis tai vienoje, tai kitoje vietovėje vienai dienai būdavo iškilmingai pakeičiama lietuviška vėliava.

Š.m. kovo 20 d., 2 val. p.p., Lietuvos vėliava buvo įstatyta Lake Worth muziejuje visam laikui.

Muziejaus Lietuvių skyriaus valdyba susidedanti iš Rimgailės Zotovienės — muziejaus patikėtinės ir valdybos pirm., Elenos Damijonaitienės — sekretorės ir vicepirmininkės, Jono Štaro — muziejaus kūrėjo ir išdėtininko, dr. Jono Šalnos — istorijos skyriaus vadovo, Vinco Šalčiūno — kultūros skyriaus vadovo ir Povilo Manomačio — nario, šią dieną padarė šventą, sutraukusią iškilius svečius iš lietuvių, amerikiečių, lenkų, latvių visuomenės. Šalia vyresniosios kartos žmonių buvo ir jaunimo, glostancio vyresniųjų jausmus lietuvių tęstinumo viltimis.

Po iškilmingo Lietuvos trispalvės įnešimo, valdybos pir-

mininkė pasveikino svečius, trumpai nusakė vėliavos, kaip valstybės ir tautos simbolio prasmę; sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai.

Akademinėje dalyje Vincas Šoliūnas anglų ir lietuvių kalbomis paskaitoje „Colors of Freedom“ nusakė vėliavos prasmę, simbolinę vertę, įdomiais pavyzdžiais išryškino jos svarbą tautai ir valstybei, jos istoriją politinių pasikeitimų eigoje, lietuvių tradicijas reiškiant pagarbą vėliavai.

Lietuvos ambasadoriaus Stasio Sakalausko, Lietuvių Bendruomenės XV Tarybos prezidiumo pirmininko plk. Donato Skučo, Lietuvos Vytis 153 kuopos pirmininko Liūdo Stuko ir Juno Beach miesto mero Frank Harris sveikinimus perskaitė Vladas Barius. Žodžiu sveikino Lietuvos Dukterį J.B. skyr. pirm. Dalia Augūnienė ir lenkų bendruomenės pirmininkas.

Meninė dalį atliko St. Petersburgo, FL, Moterų dainos vienetas, vadovaujamas muz. Gražinos Dikienės. Malonių spalvų, pavasarišką nuotaiką keliančią aprangą, darnią balnų harmoniją dešimties dainininkių vienetas dalyvius zavėjo pasigėrėtinu lietuviškų dainų atlikimu. Gražinos Dikienės pianino akordai papildė dainų nukėlę programą į muzikinio lygio aukštumą. Šalia 7 liet. kompozitorių dainų „bisui“ buvo išprašyta „Raudona rožė“, o koncerto pabaigai drauge su publika sudainuota „Gražiausios spalvos“.

Po oficialios programos buvo apžiūrėjamas dviejų parodų: Lietuvių kultūros paroda papildyta naujais eksponatais ir specialiai šiai dienai surušta paroda, vaizduojanti laisvės ir priespaudos poveikį kūrėjo sielai ir kaip tai atsispindi mene.

Parodoje dalyvavo dailininkai: Antanas Lipskis, Rimgailė Zotovienė ir Leonardas Gutauskas.

Tėvynės atminimų parodoj skyriui atstovavo realistiniai tapybos darbai: Aldonos Biliū-

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mazindami pašto išlaidas, pakvitatimų už prenumeratą nesučiame. Prie pavardės ir adreso, siūdami laikraštį patymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.			
	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant į Lietuvą:			
Oro paštą	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausio redaktorė — Danutė Bindokienė
Administratorius — Valentinas Krumpis
Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamas, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuotėria. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

nienės, Onos Šalčiūnienės ir Vinco Šalčiūno.

Jono Šalnos medžio šaknų skulptūra — Romo Kalantos susideginimas, kaip kova prieš sovietų okupaciją ir terorą, paryškino parodos mintį ir sukėlė ypatingą susidomėjimą.

Šventė buvo baigta vaišėmis, suruoštomis P. Staškūnienės ir A. Solienės. Nuotai-ka buvo šventiškai pakili.

Dabar tereikia muziejuje paklikti žinias apie Floridos lietuvių, kad mūsų palikuonys irgi jautų, kad „čia mūsų tėvų ir protėvių gyvenata, čia dalis mūsų tautos praeities, mes norime čia ateiti. Ateiti su savų inaušu, besikeičiančiu kultūros priedu, kad Lietuvių kultūros skyrius būtų tobulinamas ir branginamas. Juk pati vėliava — nuo Gedimino pilies Vilniuje, atgabenta Amerikoje gimusios jaunos lietuvaitės Andrejos“.

Vėliavos įkurdinimas muziejuje buvo tautinė sielos šventė Floridos lietuvių kultūros istorijoje.

Rimgailė Zotovienė

KANADA

Prisikėlimo parapijos metinė vakariene praėjo puikiai. Vakarienes programą atliko Hamiltono lietuvių teatras „Aukuras“, suvaidinęs J. Žemaitės 3-jų veiksmų komediją „Trys mylimosios“. Režisierė ir vaidintoja Elena Daugavietytė-Kudabienė visus vakarienes dalyvius nuvedė į fantastišką pasaulį. Klebonas kun. Augustinas Simanavičius baigiamame žodyje padėjo gausiai atsilankiusiems ir pasakė, kad kita parapijos metinė vakariene gal jau bus švenčiama naujose parapijos patalpose Etobicoke.

S.P.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai primami absoliučiai punktualiai. Susitarimui (kalbėti angliškai)
Tel. (708) 422-8260

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Hagden Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

DANTŲ GYDYTOJAS
TOMAS ZUBINAS, D.D.S.
Fairview Dental Care
6317 Fairview, Ste. 6
Westmont, IL 60559
630-968-0964
Valandos pagal susitarimą
Gydytojas kalba lietuviškai

ARAS ŽILBOJA, M.D.
INDRĖ RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0090
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

LINAS SIDRYS, M.D.
Akių ligos / Chirurgija
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-636-6622
4149 W. 63rd St.
Tel. 773-735-7709

Lake Worth miesto istorinio muziejaus kuratore Beverly Mustaine, Lake Worth miesto v-bos narė Retha Lowe, Lietuvių kultūros skyriaus muziejuje patikėtinė Rimgailė Zotovienė ir Juno Beach miesto meras Frank Harris.

SUNKŲS ŽINGSNIAI Į ANTRUOSIUS METUS

BRONIUS NAINYS

„Šiandien, užuot sveikinę Adamkų su jo pirmųjų prezidentavimo metų sukaktimi, daugelis, lyg susitarę, bando veikti taip, kad pirmosios valdymo metinės prezidentui liktų atmintyje kaip viena iš juodžiausių visos jo kadencijos dienų...“ rašė „Lietuvos ryto“ įžanginis „Laiko ženklai“ 1999 vasario 26 d., dargi pastebėdamas, kad tarp tų „sutarinai veikiančių“ daugiausia plūša konservatoriai, leisdami Adamkui suprasti, jog „jie nepamirš, kam ši partija prezidento rinkimus pralaimėjo“. Ir ilgokame įžanginyje, suminėjęs daug pirmuosius prezidento kadencijos metus lydėjusių bėdų, „Lietuvos rytas“, lyg pats atsakydamas, klausia, ar Adamkus ko nors geresnio galėjo tikėtis?

Tas visas bėdas turbūt geriausiai išsako pats Adamkus tos patios dienos „Lietuvos ryto“ pokalbyje su Artūru Raču: „Labiausiai mane jaudina tai, jog nėra jokio aiškaus ženklo, kuris kiekvienam Lietuvos žmogui leistų pasakyti, kad per pastaruosius metus jo gyvenimas palengvėjo“. Ir i klausimą, kas dėl to kaltas, Adamkus atsako: „Manau, kad visi. Atsakomybė tenka ir Seimui, ir vyriausybei, ir man patiam su komanda“. Tik vargu ar Adamkui, apklausoje susilaukiančiam daugiau kaip 80 nušimčių pritariančiųjų, tauta tokia kalte priimtų.

Žinoma, dėl to sunkaus gyvenimo Seimas ir vyriausybė daugiau atsakingi negu prezidentas, tačiau argi ne patios didžiosios Lietuvos žmonių viltys per kelerius pastaruosius metus į „amerikoną“ buvo sudėtos? Juk girdėjome, kai einantį gatvę žmonės stabdydavo, spausdavo dešinę ir tiesiog maldavau — „gelbėk, matai, kas čia darosi, gelbėk...“ Tų vilčių išsipildymo jau lyg ir pradėdama pasigesti. Tai gerai suvokia ir pats Adamkus, pradėdamas dairytis pasiteisinimo. Tai ženklinia ir jo metinis pranešimas, gana stipriai papurtes vyriausybę, tačiau tas pats „Lietuvos rytas“, priėmęs daugelį jo kritiškų pastabų vyriausybei, visgi klausia: „Ar, gerbiamas prezidentė, kritikuodamas vyriausybę, kartu nekritikuojate ir savęs. Juk dalį tos atsakomybės ir pats nešite“.

Prieš metus savo inauguracijos kalboje išvardijote pa-

grindinius valstybės prioritetus: finansinė tvarka, mokslo ir kultūros plėtra, sveikatos priežiūros stiprinimas, naujų rinkų lietuviškoms prekėms paieška, kovos su nusikalstamumu stiprinimas. Ar Jums neatrodo, kad nė vienoje šių sričių Lietuva nepajudėjo į priekį? — klausia „Lietuvos ryto“ žurnalistas Artūras Račas.

„Turiu su Jumis sutikti“, — atsako Adamkus.

Apie tai vasario 26 d. „L.R.“ įžanginis taip aiškina: „Tų nepadarėtų darbų būtų galima išvardyti tikrai nemažai, tačiau daugiausia dėmesio reikėtų skirti trims. Pirmasis — iki šiol nesukurta normaliai funkcionuojanti prezidentūra... trūksta atskirų sričių specialistų...“ Tų specialistų, stoka, pagal „L.R.“ trūkdė atlikti ir antrą labai svarbų darbą — „nepakankamai išnaudoti Konstitucijos prezidentui suteiktą teisę daryti įtaką įstatymų keitybai“. Šioje srityje prezidentas buvęs pažvelgti visų skurdžių, nusikaltimų aukų akimis. Teisingai pasakyta, bet kur būtų toji būtini gyvenimą gerinančio žvilgsnio pradžia? Kur ta žadėta „finansinė tvarka“, kai per pirmuosius šiuo metų mėnesius nesurinkti mokesčiai sudaro biudžetui nuostolius po 120 milijonų litų kas mėnesį ir net 400 milijonų litų neužmoka už elektros energiją išsiskolinusi Gudija; kur toji „lietuviškoms prekėms naujų rinkų paieška“, kai praėjusiais metais eksportas, lyginant su 1997 m., sumažėjo 3,9 nuos., importas padidėjo 2,6 nuos., o bendras užsienio prekybos deficitas 8,33 milijono litų; kur „mokslo ir kultūros plėtra“, kai Lietuvos mokslo akademijos vadovai labai susirūpinę skundžiasi „smegenų nutękimu“ dėl pačių geriausių Lietuvos mokslininkų, išvykstančių į užsienį uždariauti, o biudžetas mokslo plėtrai mažinamas karinių pajėgų sąskaita. Ar gali valstybė vadintis civilizuo kraštu, kai garsumas gydytojas, plauti ligų specialistas, universiteto profesorius vyksta į Ameriką uždariauti, prižiūradamas senukus? „Greitai mes tapsim bananų respublika“, teigia Lietuvos mokslų akademijos pirmininkas dr. Benediktas Juodka. O kova su nusikaltimais taip „sustiprėjo“, kad žy-

Krašto apsaugos viceministras Jonas Kronkaitis (kairėje) su Respublikos prezidentu Valdu Adamkum šio mėnesio pradžioje. Nuotr. Eltos

O kur dar painus kanceliariinis darbas, posėdžiai, pasitarimai, priėmimai, koncertai, pietūs, vakarienės, pobūviai?

Priedo — dar kalbos, kartais neįprastos, būdingos. Štai Vasario 16 minint, giliai širdin režėsi prezidento žodžiai, kviečiantieji į jo valdomą šalį pažvelgti visų skurdžių, nusikaltimų aukų akimis. Teisingai pasakyta, bet kur būtų toji būtini gyvenimą gerinančio žvilgsnio pradžia? Kur ta žadėta „finansinė tvarka“, kai per pirmuosius šiuo metų mėnesius nesurinkti mokesčiai sudaro biudžetui nuostolius po 120 milijonų litų kas mėnesį ir net 400 milijonų litų neužmoka už elektros energiją išsiskolinusi Gudija; kur toji „lietuviškoms prekėms naujų rinkų paieška“, kai praėjusiais metais eksportas, lyginant su 1997 m., sumažėjo 3,9 nuos., importas padidėjo 2,6 nuos., o bendras užsienio prekybos deficitas 8,33 milijono litų; kur „mokslo ir kultūros plėtra“, kai Lietuvos mokslo akademijos vadovai labai susirūpinę skundžiasi „smegenų nutękimu“ dėl pačių geriausių Lietuvos mokslininkų, išvykstančių į užsienį uždariauti, o biudžetas mokslo plėtrai mažinamas karinių pajėgų sąskaita. Ar gali valstybė vadintis civilizuo kraštu, kai garsumas gydytojas, plauti ligų specialistas, universiteto profesorius vyksta į Ameriką uždariauti, prižiūradamas senukus? „Greitai mes tapsim bananų respublika“, teigia Lietuvos mokslų akademijos pirmininkas dr. Benediktas Juodka. O kova su nusikaltimais taip „sustiprėjo“, kad žy-

miam Lietuvos kunigui nusizudyti planas buvo aptariamasis kone viešame posėdyje. O, žvelgiant į jo žmogžudystės tyrimą, galima tik patvirtinti — tragedija tokia pati, kaip ir žmogžudystė. Žy-maus sporto darbuotojo nužudymas, sprogimas Šiauliuose valstybei mokesčius renkančioje įstaigoje, susidorojimas Panevėžyje su prokuroru Gintautu Sereika ir dar iki šiol be jokių nusikaltimų pėdsakų, Adamkaus pirmųjų prezidentavimo metų nepuošia, nors jo kaltės čia visiškai nėra. Ką gali galvoti apie Lietuvos gyventojų apsaugos sistemą kitų kraštų specialistai, kaip balandžio pirmos anekdotą išgirdę vyriausio prokuroro pasiteisinimą, kad jo kolegos žudikų pėdsakus nuplovė lietus.

Žinoma, tos nesėkmės — ne prezidento kaltė, tačiau labai stipriai per rinkimus tuos užmojus, kaip pirmaeilis uždavinys, pabrėžus ir taip už jų vykdymą atsakomybę užsikrovus, po metų visomenė gal ir pagrįstai laukė geresnių rezultatų.

Gal ne per daug laimėta, bet nieko blogo kol kas nenuitiko Lietuvos užsienio politikoje, ir pats prezidentas, kartu ir jo žmona, pietus su Prancūzijos, Italijos, Turkijos prezidentais, susitikimus su kitų valstybių vadovais, karalienėmis prisiminus maloniai. Tai reikalinga, tik kažin ar užuot devyniolikos nebūtų užtekę devynių užkū kielionių ir per pusę metų „interview“? Gal daugiau laiko būtų likę krašto ekonominiam gyvenimui tvarkyti ir gerokas pluoštas pinigų nuo nusikaltimų aukų — mažamečių akučių bent po

ašarėlę nušluostyti, prisimenant dar, kad skraide ne tik prezidentas su gausiu būriu palydos, bet tokių keliauninkų buvo kone visos tvanas. Nuo prezidento neatsiliko nė Seimo pirmininkas, taip pat devyniolika kartų skridęs į kitas šalis, siekdamas net Kiniją ir Kuveitą; po kelis kartus į užsienį vyko ir kiti ministrai, net specialiais lėktuvais, o praėjusiais metais nuo sausio iki lapkričio 720 kartų 49 užsienio valstybės lankė Seimo nariai. Paskutini, gruodžio mėnesį, po kelias dienas iš Lietuvos buvo išvykę 48 Seimo nariai. Į kokias knygas tokius rekordus rašo, kas Lietuvos izdo nuostolius skaičiuoja? O kas dėl tokio „turizmo“ Lietuvoje pagerejo? Iš oficialios valdžios statistikos matyti, kad ekonominė krizė didėjo, žmonių gyvenimas, ypač kaimuose, blogėjo. Nepajudėjo priekinė ne abu pagrindiniai užsienio politikos siekiai: narystė NATO ir Europos sąjunga. Greičiau dar buvo ir koks žingsnelis atgal, kai Lietuvos užsienio politikos vadovai, nesuvokdami Vakarų diplomatijos plonybių, kiekvieną pataksnojimą per petį, nema už gerą pasirošimą, ima už gryną pinigą. Nors ne vien iš tų pataksnojimų niekada nepasakė, kaip iš tikrųjų Lietuva turi pasirošti, kada ji gali būti priimta ir kokios sąlygos tai padiktuos. Įvaldę greičiai teigia, kad tai priklausys ne nuo kariuomenės šiandien skiriamų litų, bet tik nuo JAV — Rusijos kol kas dar labai sudėtingų santykių.

(Nukelta į 5 psl.)

Danutė Bindokienė

Toliau į girią — daugiau medžių...

Taip maždaug dabar atrodo prieš daugiau kaip dvi savaites NATO karinių pajėgų pradėti bombardavimai Jugoslavijoje ir Kosove. Jų tikslas: sustabdyti albanų kilmės gyventojų genocidą, kurį vykde serbai, prez. Slobodan Milošević įsakymu. Tikėta, kad po nesėkmingų diplomatinų bandymų NATO sąjungininkams beliko vienas kelias — karinės jėgos panaudojimas. Deja, ir ši priemonė nepasiekė norimų rezultatų, o galbūt atvirkščiai: ne tik paskatino serbus uoliau imtis Kosovo provincijos albanų persekiojimo, žudymo, trėmimo, bet sustiprino Jugoslavijos gyventojų patriotizmą, pasiryžimą nepasiduoti ir neapykantą Amerikai, kurios didžiausias skaičius lėktuvų dalyvauja bombardavimuose. Be to, dar kilo pavojus, kad Maskva, iš solidarumo broliams slavams, gali savo protestus pradėti reikšti apčiuopiamesniais būdais.

Kol kas iš NATO pusės tai „švarus karas“, nes taikinius bomboms ar raketoms iš laivų atrasti kariai padeda kompiuteriai — bereikia paspausti atitinkamus mygtukus. Sąjungininkai tvirtina, kad taikiniai parenkami labai atsargiai ir stengiamasi išvengti civilių aukų. Kuomet anadien „netyčia“ buvo pataikyta į keleivinį traukinį ir žuvo nemažai civilių, NATO vadovybė atsipraše, o Jugoslavija iš tos „klaidos“ prisišienavo nemažai propagandos. Tačiau tokie atvejai kol kas reti. Apie žudynes, masinius kapus ir kitokias negandas daug dažniau girdime iš Kosovo provincijos, kuri vis dar „valoma“ nuo albanų.

Kai Antrajam pasauliniam karui besibaigiant į Japoniją buvo pasiųstas Amerikos lėktuvas su pirmosiomis branduolinėmis bombomis, skirtomis Hirošimai ir Nagasaki, lakūnai nematė mirties, kančių ir baisaus sunaikinimo, kurį viena trumpa akimirka ir rankos judesys paleido ant kaitlių ir nekaltųjų. Taip ir Jugoslavijoje. Duomenis, į ką pataikyta, kas sugriauta, gan šykščiai praneša Amerikos karinė vadovybė ir šiek tiek jų išgladoma iš serbų žiniasklaidos. Kas iš tikrųjų vyksta, nelabai aišku, tačiau tokia gausybė skrydžių ir sprogimų

juk turi būti veiksminga. Vis tik NATO pajėgų vyriausias vadas reikalauja daugiau lėktuvų, malūnsparnių ir pagaliau kariuomenės, kuri galėtų atlikti tai, ko neįstengiama padaryti „iš viršaus“. Apie kariuomenės siuntimą į Jugoslaviją vis dažniau rašo ir JAV spauda. Amerikiečių apklausose pasipriešinimas šiam žygiui taip pat gerokai apsilpęs — daugumas sutinka, kad be tiesioginių NATO kariuomenės susirėmimų su serbų pajėgomis nebus įmanoma apsieiti. Žinoma, tokiose kovose neišvengiamai bus gyvybių aukų.

Galima jausti, kad, nepaisant visų pastangų, gaisras plečiasi, prez. Milošević ne tik nesiruošia nusileisti, bet darosi pavojingų sąjungininkų: Rusijos, Gudijos... Jeigu Jugoslavija būtų įjungta į Maskvos globą, padėtis pasidarytų dar gresmingesnė: Boris Jelin juk nepaliktų savo globotinio be pagalbos, o NATO ir apskritai vakariečiai atsidurtų prieš kur kas platesnės apimties karą, kaip vienos Jugoslavijos provincijos gynimas nuo serbų smurto. Daugelis šiandien spėlioja, ar tai, kas vyksta Jugoslavijoje, iš tikrųjų yra trečiojo pasaulinio karo išvakarės? Nejaugi tos baisios žmonių rykštės išvengus, kai planetoje buvo tik dvi pavojingos galybės — Sovietų Sąjunga ir Amerika — dabar, kai niekas nesitikiėjo, ji vėl iškišo savo galvą?

Bruselyje (NATO vadovybės būstinėje) vėl posėdžiauja JAV Valstybės sekretorė Madeleine Albright, ieškodama diplomatijos likučių, kurie padėtų padėti įgyvendinti taiką. Galbūt išeitis atsirastų, jeigu į taikos procesą būtų įtraukta Rusija, nors anksčiau sąjungininkai apie tai nenorėjo nei kalbėti. Kadangi Milošević griežtai pasisakė prieš NATO karines pajėgas Jugoslavijos teritorijoje, manoma, kad jis teigiamiau pažvelgtų, jeigu taikos palaikymo daliai būtų sudaryti tarptautiniai pagrindai, kuriuose svarbią rolę vaidintų Rusijos kariuomenė. Nors Maskva pasisakiusi, kad joki būdu nemano jungtis į konfliktą Balkanų pusiasalyje, bet taip pat dažnai pareiškia savo simpatijas Belgradui. Tad gal čia ir glūdi ta palaimingoji išeitis...

„GRANDINĖLĖS“ REIKŠMĖ IŠEIVIJOS LIETUVIŲ KULTŪROS GYVENIMUI

LIGIJA TAUTKUVIENĖ

Nr.21

Tėsinys

Staiga lauke siaucianti pūga virto saule visos „Grandinėlės“ širdyse. Patys savimi netikėjome, juozuti, padarėme. Nežinau kaip, bet padarėme. Už scenos po koncerto vaikai verkė iš džiaugsmo. Žmonių buvo 1,200. Lietuviškame parengime tai netikėtas dalykas. Oras buvo baisus. Siautė pūga, šaltis. Žmonės vėlavo į koncertą“.

Nėra lengva dirbti išeivijoje su meno saviveiklos grupėmis. Šokėjų grupėse dalyviai nepastovūs, nuolat keičiasi. Vieni dėl mokslo, kiti sukuria šeimas, kuriose vienas nešoka (tai kam kitam to reikia?!), dar kiti nusitęsia lankyti dėl didelių atstumų ir t.t. Kad parengti naują šokėjų į išėjusio vietą reikia laiko. Ir nemažai. Reikia aukojimosi, reikia mylinčių ir suprantančių jaunimą, mokančių pareikalauti, pabarti ir pakylėti. Reikia aukojimosi ir iš vadovų ir iš dalyvių pusės. Dar sunkiau, kai dirbančių su meniniais grupėmis darbas yra neįvertinamas arba nuolat, dažnai be reikalo, dažnai pavydo, ar kokių kitų paskatų, vedinas kritikuojamas, puolamas, kaltinamas būtais ir nebūtais dalykais. L. Sagys ir „Grandinėlė“ už savo naujoviškumą, išradingumą, už meninius ieškojimus nuolat buvo kaltinamas visokiomis nuodėmėmis. Pirmasis iš išeivijos supratęs, kad be Lietuvos choreografo pagal-

bos atsimusi į kūrybinį stogą ir pirmasis kvietęs kurybinę pagalbon jaunystės draugą, lietuviško šokio tėvą profesorių Juozą Lingį, pirmasis ir gal vienintelis buvo taip puolamas, deja, savų... Taip buvo prieš kelionę į Pietų Ameriką, tas pats tęsiasi ir toliau. Tačiau „Grandinėlės“ vadovai (sveikiname juos už drąsą) ir tokius reikšimus nekreipė dėmesio. Liudas Sagys žinojo, ko nori, ir ejo savitu keliu. Pirmiausia jis nebeapsitenkino iki šiol grupėse naudojamu vienu akordeonistu, bet, pasikvietė į talką (...) J. Pažemį suorganizuoti orkestrą. Ir kai tas orkestras pirmą kartą pasirodė Čikagoje, žiūrovai išpuėdė kaip puiku, tokio „daikto“ jie nebuvo regėję — vėliau parašys Br. Nainys. („Draugas“, 1993.04.24).

Iš laiško J. Lingiui (1972, kovo 23 d.): (...) Už dviejų savaitių turėjome vežti šią programą premjerai Čikagoje (kovo 18-19 d. — L.T.). Ir šeštadienį, ir sekmadienį spektakliai buvo dar geresni negu Clevelande. Džiaugėsi žmonės naujais šokiais, naujais rubais. O „Duktė“ suklebė tiesiog furorą. Liudas galvoja, kad dabar programa įvairesnė, įdomesnė. Kai kas prikašiojo, kad masinių gijų nebėliko. Žmonėms niekada neįtiksi. Visa masė šokėjų šoka tik Suktinį programos gale. Atskiru laišku siunčiu atsiliepimus apie koncertą. Balandžio 9 d. dar turime gastroles į Detroitą. Nežinau, ar Galina (Gobienė — L.T.) ateis į koncertą. Salėje žmonių abi dienas netilpo.

Lietuvių fondas labai mus mylėjo, gerbė, medaliais apdovanojo. (...) Prieš koncertą Čikagoje Bradūnas turėjo pasikalbėti su Liudu „Draugo“ kultūros priede. Tai ten Liudas iš peties išklėjo, kas ant širdies guli. „Draugas“ nieko neapkarpe. Už tai gavo pylos nuo šokių šventės komiteto. Atsiųsiu Tau ir tą pasikalbėjimą, nes ten Tavo pavardė figuruoja“.

Kovo 18-19 d. „Grandinėlė“ koncertuoja Čikagoje. Apie šį koncertą pasakoja Br. Nainys: (...) Kruopščiai padirbėjusi, „Grandinėlė“ (...) į Čikagos Maria High School auditoriją atvežė premjerą — dviejų valandų sceninį pastatymą, istoriję ledai lūzo. Įvyko du koncertai. Jie buvo palydėti nuostabiomis ovacijomis. Būdinga, kad ir šiuos koncertus ruošėsi ignoruoti ir net prieš juos demonstruoti, žinoma, dėl „surusintų draubūzių“, didieji Čikagos „patriotai“, ir pirmos dienos koncertą neįė, išgirdę apie jo pasisekimą į antrą patys išpirkė visus bilietus, įsiprašė pridėtinų kedžių, sėdėjo praėjimose ir pyko, kad dar bent šimtas jų liko už durų, nebegalėdami patekti į 1,200 vietų turinčią salę“.

Pasipila viena po kitos liaupsinančios, ginančios recenzijos. Jose pilna pagiriamųjų žodžių. Vienoje „Laimėjimus skatinanti „Grandinėlė“ pilna puikių paantraščių: „Turtinga programa, „iš tautinių šokių išvystytas baletas“ (apie choreogr. Vaizdelį „Duktė“) ir t.t. Pirmojoje koncerto dalyje — „Kepurinė“, „Aukštaitių kadriulis“, „Blezingėlė“, „Pakeltkojis“, „Kuskinėlis“, „Pakrestinis“. Viskas išmąstyta, nuo įėjimo iki išėjimo iš scenos. Toliau — choreografinis vaizdelis „Duktė viena namie liko“...“

Šioje programoje, kurios premjera įvyko Clevelande, buvo ir keletas naujovių — pats L. Sagys išėjo į sceną. Šokti. Antrą koncerto dalyje — vestuvinių šokių siuita. Po jaunųjų šokių ateina šokti „seniai“, „Šlepsiuką“ su L. Sagiu. „Šakalinis“ — pirmo šokis su pabroliais, o vikrusis piršlys ir vėl Sagys, kuris susilaukia ilgų publikos plojimų.

Po koncerto kompozitorius Vladas Jakubenas rašė: „Nebūdamas žinovu, nesu ir liaudies šokių sambūrių ypatingas mėgėjas. Dažniausiai tai esti lengviausias ir

„pigiausias“ būdas mūsų tautiečių kolonijoms „kazka“ padaryti. Blankus liaudies šokių ansamblis vis mažiau kris į akį, negu deituojančias, neritingas choras ar blogai surežisuotas, neįmoktas scenos veiklas.“

„Grandinėlei“ visos šios pastabos netinka. Mateme priešingą pavyzdį: mums buvo parodyta, kokie spalvingi, ryškūs harmoniškai įvairūs, išbaigti galimūnai slypi liaudies šokiuose, jei jie yra pateikti tobulo, subrendusio ansamblio, kuris būtų galėjęs kelti nenutraukiamai sukausti žiūrovo dėmesį, lyg tai būtų ne atskiri šokiai, bet viena ištisinė pasaka. Iš tikrųjų dauguma šokių ir turėjo tam tikrą, aiškiai parodytą, liaudies gyvenimo fabulą, stilingai įterptą ir jais išreikštą. „Grandinėlės“ šokius charakterizuoja didelis įvairumas išbaigta atliktų detalių; kas ypač svarbu — šias detales jungia ryškiai jaučiamas platesnis planas, kuris irgi yra išbaigtas, su įdomiai kontrastuojančiais scenovaizdžiais. Šokėjų technika, mimika, vaidyba yra tiek sklandi, jog sunku tikėti, kad turime reikalą ne su profesionalais, bet mokykliniu jaunimu. (...) Kas ypač malonu, visa, ką matėme scenoje buvo savą, miela, lietuviška. Nebuvo tai, suprantama, grynas akademinis folkloras. Čia buvo toli nueita seniško išpletojimo keliu. Bet eita natūraliai, organiskai, plačiai vartojant liaudies tematiką bei motyvus. (...) gali kilti ginčų dėl „autentiškumo“ ar „etnografiškumo“. Tuo klausimu tepasiskaito tie, kas save laiko šito dalyko žinovais. Atmintina, tačiau ta proga liaudies patarlė: „Kas nedirba, neklysta“. Nematau reikalo plačiai gilintis į tai, kiek choreografinių idėjų galėjo kilti iš „anos pusės“, kai kurie vardai, kaip choreografo J. Lingio parodyti ir programoje. Choreografinės idėjos tačiau čia neužtenka: ji turi pavirsti „gyvu kūnu“ scenoje.

(Bus daugiau)

SKAITYTI, TAI SKAITYTI, BET KAIP SUPRASTI?

ARVYDAS BARZDUKAS

Dr. Antanas Klimas duoda dešimtį nurodymų, kaip rašyti svetimus tikrinius vardus (kovo 27, šeštadienis priedas). Nors ir žinau, kad „šuns balsas į dangų neina“, pasinaudojamas tuose nurodymuose palikta laisvė šiokiom tokiam „pavizgiavimui“, manau, kad iš tikro, svetimų vardų rašybai galioja tik dvi taisyklės.

Pirmoji, svarbiausia, taisyklė: tai, kas parašyta, turi būti suprantama.

Užjaučiu dr. Klimo 96-rių metų senutę motiną, kuri „dar gali ir nori laikraštį paskaityti“, bet šiek tiek užuojautos norėčiau susilaukti ir aš pats. Laikraštį paskaityti, tai ne triukas. Daug svarbiau yra suprasti, kas ten parašyta. Antai, skambina iš JAV Kongreso bibliotekos: ar nežinočiau, ką reiškia lietuviškas žodis „karlailis“. Ne, sakau, tokio žodžio negirdėjau. Tikriausiai, gal kokia liga, ar augalas, bet pažiūrėkim į žodyną, kurių po ranka turiu du. Deja, nei viename žodyne tokio žodžio nėra. Kur toks žodis parašytas, klausiu. Pasirodo, gauta, Klaipėdos universiteto išleista, Leonido Donskio knyga, pavadinta „TARP KARLAILIO IR KLAIPĖDOS: VIŠDOMENĖS IR KULTŪROS KRITIKOS ETIUDAI“. (Visi žodžiai išspausdinti didžiosiomis raidėmis, tad iš pavadinimo tikrinių ir bendrinių daiktavardžių neatkirsio). Toliau randam, kad, knyga skirta mamai, broliui Klaipėdoje ir Ritai Karlailiui.

Aha, tai tikriausia kokia nors vietovė, nors gali būti ir pilis, kur Rita, sakykim, laikoma uždaryta. Taigi, perskaityti lig šiol dar ir dr. Klimo motina, ir aš — kas parašyta, be vargo perskaitėm, bet kas tas „karlailis“, dar vis neaišku. Ar ne rašybos kvailybė, kai trylikim knygų puslapy randi, jog Karlailis tai „mazas JAV miestelis“, Carlisle, Pennsylvania? Tad rašytojas čia rašo sau, o skaitytojas tesizina.

Arba — skaitau laikraštį apie „Sėgenos šalis“. Norisi būti bent kiek apsitrynusi, tad skambinu keliem žinomam, pasiteiraut, kas yra „Sėgenas“. Tai tokia sutartis, sako, bet kas tas „Sėgenas“ — miestas, upė, slėnis, kryžkelė, ar dar kažkas — tai ir žinová negali pasakyti, kaip lygiai, nei vienas nežino, kur Sėgenas yra ir kaip tą žodį „slebizavoti“. Tiems, kurie norėtų pasižiūrėti į atlasus ar žemėlapius, enciklopedijas ar almanachus, linkiu daug laimės, nes, nežinant, kaip tas žodis iš tikro rašomas (Schoengen? Schengen? Shengin?), tai bergždžias trūsas. Pavyko sužinot, kad tai kažkokia sutartis, bet daugiau — nieko. Turėjau pasiduoti.

Tikėjime, kad trečiosios „Rašybos ir skyrybos“ laidos autoriai neužmirš, jog nuo tada, kada žmogus pradėjo rašyti, rašymas turi tik vieną tikslą: kad tie, kurie skaito, galėtų suprasti, ką tie, kurie rašo, parašė. Jei suprasti negalima, tai ir iš peskaitymo, ir ištarimo, kuo mūsų kalbininkai vis nenustoją rūpintis, nėra jokios naudos. Ir Būga, ir Jablonskis į lietuvių kalbą įnešė daugybę naudingų patarimų ir pakeitimų, tad kodėl dabar viskas turėtų ties jais, arba ties 19-to šimtmečio pradžia sustoti? Nesikeičia tik mirusi kalba.

Antroji, irgi reikšminga,

taisyklė: kiekvieno žmogaus „tikrinis“ vardas nusipelno pagarbos.

Aš, pavyzdžiui, nenorėčiau, kad mano sūnaus Audriaus vardą, pagal kažkokias „19-tam šimtmečiui išsivysčiusias kalbos tradicijas“, amerikiečiai rašytų „Owedrews“, taip kaip jis tariamas. Tad lygiai, manau nederia ir Georges Bizet pavardę lietuviškai perdirbti į „Žoržą Bizę“.

Nedarykime kitoms kalboms, ko nenorime, kad būtų daroma mums. Juk spiegame, kada mūsų pavardės enciklopedijose ir anglų kalbos spaudoje buvo „pagal tarimą“ iškraipomos. Dabar, kada nebereikia vardų ir pavardžių persiūti iš rusiško raidyno, toks jų darymas užsieny beveik pranyko, nes visi stengiasi pavardes taisyklingai originaliai užrašyti. Lotynišką raidyną vartojančių kalbų vardai ir pavadinimai nei mums neturėtų sudaryti jokių sunkumų, o kadangi retas kas sau skaito balsiai, koks tikslas tuos vardus rašyti taip, kaip jie tariami, kai toks rašymas tik įneša daug sumaišties? Jei reikia, svetimų žodžių tarimą visada galima žodyne pasitikrinti. Taip pat ir Lietuvoje jau yra vienas kitas kalbininkas (pvz., Vytautas Ambrašas), kuris sutinka, kad lietuviškam sakini svetimos kalbos žodžio linksnį dažniausiai galima iš sakinio prasmės suvokti.

Išsireiškimų „man Wyoming patinka“, arba „studijuju University of Wyoming“, prasmė labai aiški ir be lietuviškų galūnių, o rašyti „Vajomingas“ vargu ar yra „naturalu“. Pirmiausia, „v“ raidės garsas toli gražu neatitinka angliško „w“ (dabilio) tarimo, tad, „pagal tarimą“ žodį gal reiktų perrašyti „Ouujomingas“. (Tik senose anekdotuose sakoma „Havaiji“, arba „ju ar velkom“). Ko tikrai nereikia, tai „pagal tarimą“ rašyti taip, kaip kiekvienam į galvą ateina (Ohajo, Ohajas, Ohajus ar dar kažkaip).

Šitaip mūsų redaktoriai ir kalbininkai „naturaliai“ į Prokuroto lovą guldo kitas kalbas ir jų sąnarius iki neatpažinimo tiek ištampos, jog ir lietuvių, ir lietuviškų raštu besidomintys svetintaučiai, dažnai kraipo galvas, apie ką čia rašoma. Kas yra „naturalu“, tai kad, svetimos kalbos žodžiuose yra ir svetimų, t.y., nelietuviškų, raidžių, bet, praėjus penkiems tūkstantams metų nuo lietuvių kalbos atsiradimo, rašymo galimybės tiek yra pažengusios, ir rašantys bei skaitantys tiek išprūsę, jog šiandien galima ir parašyti, ir išspausdinti — ir perskaityti visas raides — net ir Lietuvoje. Todėl nebėra reikalo, kaip gilioj senovėj, lietuviškam tekste rašant svetimus tikrinius vardus, nuo juose esančių nelietuviškų raidžių gintis. Ypač, pvz., lenkiškas pavardės rašant.

Raštas, paprasčiausiai, yra susizinojimo priemonė ir nereikia iš jo daryti kažkokio patriotizmo skydo ar senovės tradicijų sargos. Juo mažiau rašyboje išimčių ir dirbtinių taisyklių, tuo geriau, nes tuo lengviau kalbos vartotojai galės teisingai ir svarbiausia, suprantamai lietuviškai rašyti. Atrodo, su tokia paprasta logika turėtų sutikti ir kalbininkai, tačiau kol kas niekam nepatariama įkvėpti oro laikyti tol, kol akys išsprogos.

Balandžio 2 d. Kauno rajono Jonučių vidurinės mokyklos moksleiviai pristatė savo knygėlę tarptautinės vaikų knygos dienos šventėje Kauno kultūros rūmuose. Nuotr. Eltos

TARP MŪSŲ KALBANT

KUR MŪSŲ NĖRA, KUR MŪSŲ NEBU? (2)

Carolus Alexander Curtius Nobilis Lituanus, 1658 m. gyvenęs New Amsterdam (dabartiniam New Yorke), mokytojas ir gyde sergančius žmones. Nežinia, kuomet ir kokiais keliais jis atvyko į šią šalį, tačiau yra žinoma, kad jis po poros metų grįžo į Europą ir įsimatruklavo Leideno universitete. Nelabai žinoma jo praeitis ir beveik nieko nežinoma apie jo tolimesnį gyvenimą.

Gausiausias lietuvių atvykimas į JAV prasidėjo apie 1867-1868 m. Ateiviai būdavo išlaipinami New Yorke, o vėliau ir kituose uostamiesčiuose. Dauguma jų patraukdavo į Pensilvaniją, kur gaudavo darbą žemės ūkiuose, geležies rūdos ir anglių kasyklose. Reikėtų manyti, kad tais laikais Amerikos krant pasiekė mūsų tautiečiai nieko nežinojo apie 1852 m. Texas žemės plotuose, pradėjusius įsikurti mažlietuvių. Atrodo, kad apie juos nieko nežinojo ir vėlesnieji mūsų ateiviai. Pagaliau ir po Antrojo pasaulinio karo atvykusieji apie juos tik nesenai sužinojo. Galima sakyti,

jog jie buvo tarytum ana din-gusi žydų gentis.

Kas gi juos surado? Kreditas, kaip sakoma, priklauso Patsy A. Hand, kuri gyvena Victoria, Texas, ir dirba tenyškėje bibliotekoje. Ji kadaise pasižavėjo savo kilmės šaknų ieškojimui. Šio tikslo siekdama, naudojosi valdžios, bažnyčių ir įvairių organizacijų archyvais. Taip pat senų laikraščių rinkiniais, žmonių dienoraščiais ir t.t. Jai pavyko nustatyti, kad jos pro-pro-senolis George (Jurgis) Lunchyn, gimęs 1815 m. netoli Heidekrug (Šilutės), 1854 m. atvyko į šią kraštą ir apsigyveno netoli Yorktown, Texas.

Jai nepakako savo kilmės šaknų suradimo. Pradėjo teirautis ir rinkti žinias apie kitus lietuvių bei jų palikuonis. Jai pavyko juos surasti ir apklausti. Patirta, kad jų dauguma ilgokai puoselėjo senuosius papročius, tačiau ap-linka ir tuometinės gyvenimo sąlygos vertė juos įsijungti į gausią vokiečių bendruomenę. Vis tik jie be dvejonų save laikė lietuviais (lietuvininkais). Iš lūpų į lūpas sklidė

pasakojimai apie atvykimą į Naująją pasaulį, apie jų lietuviškąją kilmę, apie jų kūrėmąsi ir dabar tebėra gyvi palikuonių atmintyje.

Patsi A. Hand pastangomis, buvo įamžintas lietuvių gyvenimas Yorktown apylinkėse. Tuo reikalu teko kreiptis į Texas valdžios įstaigas, prašant leidimo pastatyti paminklinę lentą. Ji buvo pastatyta šalia kelio, netoli Yorktown miestelio. Atidengimo iš-kilmės dalyvavo vietiniai lietuvių kilmės gyventojai, o taip pat atvykę iš Houston, San Antonio ir kitų vietovių. Dalyvavo ir žiniasklaidos atstovai.

Paminklinėje lentoje anglų kalba parašyta, kad, turimais duomenimis, pirmoji lietuvių šeima, David ir Dora Stanchos, atvyko 1852 m. Taip pat parašyta, kad vėliau atvyko dar apie 70 lietuvių iš tuometinės Rytų Prūsijos. Pažymėtas ir tenyškųjų lietuvių dalyvavimas Pilietiniame kare, o taip pat kiti lietuvių nuopelnai. Nebuvo pamirštos ir netoliese esančios Jonischkies kapinaitės. Jose lisis 1852-1874 m. atvykusių lietuvininkų palaikai. John Jonischkies ir jo žmona Maria Kerlick atvyko 1856 m. Įsikūrė ir gyveno ne-

IMONĖS PRIVALO KARŠINTI PENSININKUS

Valstybinė darbo inspekcija nesiryžta siūlyti Seimui teisės aktų projektą, kurie įteisintų pensinio amžiaus darbuotojų palydėjimo į pensiją tvarką, — rašo „Lietuvos rytas“.

Darbdavių organizacijos nuolat prašo Valstybinės darbo inspekcijos inicijuoti tokius Darbo sutarties įstatymo pakeitimus. Į inspekciją dažnai skambina įmonių vadovai ir teiraujasi, kaip būtų galima pensinio amžiaus sulaukusius darbuotojus pakeisti jaunais specialistais. Tačiau įstatymas a.nžiaus diskriminacijos nepripažįsta ir atleisti senyvo amžiaus žmogų galima tik pastarajam ir darbdaviui susitarus.

Dabar iš 648,000 senatvės pensiją gaunančių žmonių daugiau kaip 104 tūkst. vis dar dirba.

Bendrovėje „Vilniaus vingis“ dirba daugiau kaip 150 pensinio amžiaus žmonių. Pasak generalinio direktoriaus Valdo Šleinos, dalį jų reikėtų atleisti, nes dėl senatvės kai kurių net regėjimas yra nusilpęs. Pasak V. Šleinos, „atleidus iš darbo reikia mokėti didžiulę kompensaciją. Valstybės prievole rūpintis senyvo amžiaus žmonėmis prime-

SKELBIMAI

Ivairūs

Nekilnojamo turto

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapols ir Of. Mgr. Aukso S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8854
(773) 581-8854

TAISOME SKALBIMO MAŠINOS, ŠALDYTUUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VESINTUVUS.
H.DECKYS
TEL. 773-585-6824

MAJOR MANUFACTURER ON SOUTH SIDE
Looking for • Machinists • Grinders & • Assemblers.
1st & 2nd shifts, full time permanent positions. Exc. pay based on exp. Must be able to communicate in English. Call: Kristen or Jason
1-800-416-8662
Must have own transportation.

Reikalingi žmonės valymo darbams dienomis ir naktimis.
Vietovė - 55 greitkelis ir Cicero g-vė.
Tel. 630-965-3430.
Kalbėti angliškai.

Parduodu dviejų kambarių butą puikioje vietoje, Pušų gatvė, Žvėryno rajone, Vilniuje. Iš balkono matosi Vingio parkas. Suremontotas butas antrame aukšte dviejų aukštų namo. Skambinkite Andriui (416) 533-9000 arba parašykite pusla@aol.com

773-585-9500

tolį Yorktown, Dewitt County ribose. Abu kilę iš Heidekrug (Šilutės) apylinkių.

Čia rašančiam kadaise teko netikėtai susipažinti su vienu piliečiu, kuris teigė, kad jo lietuvių kilmės prosenelis, gyvenęs Texas valstijoje, buvo garsus kaubojus. Tąsąk buvo nelengva patikėti jo pasakojimui. Dabar gi norėtusi pakeisti anksčiau susidariusią nuomonę.

Naudotasi Patsy Hand surinkta medžiaga, kuri, tarpininkaujant vyksupui Hansui Dumpui, buvo gauta iš jos brolio Martyno, San Antonio Lietuvių draugijos pirmininko.

Petras Petrutis

IMONĖS PRIVALO KARŠINTI PENSININKUS

tama darbdaviams, kurie visą laiką mokėję mokesčius dar turi finansiškai paremti pensininkus. Jo teigimu, su tokia problema susiduria beveik visų senesnių valstybės įmonių administracijos. Pramoninių nuomone, ši tvarka vertia nuolat gyventi praeitimi, todėl investicijos plaukia ir nežinia. „Visas pasaulis skiria lėšų jauniems specialistams mokytis, o mes turime investuoti į senus kadrus, kurie po kelerių metų dėl sveikatos vis vien turės palikti darbovietę“, — sakė V. Šleinita.

Negana to, pagal dabar galiojančius įstatymus, pirmenybė dirbti suteikiama ne jaunam specialistui, o pensinio amžiaus darbuotojui. „Mazinant įmonėje darbuotojų skaičių, iš dviejų tūkštų pat kvalifikaciją turinčių žmonių darbdavys turi iš darbo atleisti jauną specialistą, o ne pensinio amžiaus sulaukusį darbuotoją“, — sakė Valstybinės darbo inspekcijos pareigūnė Vanda Zabulionytė.

Jeigu verslininkas atleistų iš darbo neperspektyvų, tačiau įstatymų ginamą pensinio amžiaus darbuotoją, jam grėstų bauda nuo 200 iki 10,000 litų.

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(773) 590-0295
(708) 425-7160

RIMAS LSTANKUS

- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Pensininkams nuolaida

Century 21 **KOMICK REALTORS**
7822 S. Pulaski Rd.
4385 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER

773-284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai pataravimas. Įkainavimas veltui.

Realmart **Realty Group Inc.**
6602 S. Pulaski Rd.
Chicago, IL 60629

BALYS BUDRAITIS

Broker Associate
Patarnauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiesčiuose. Suinteresuoti skambinkite **BUDRAITIS**
Bos. 773-585-6100 Pager 312-368-8307
Fax 773-585-3997

Nerūkantis pensininkas ieško kambario su maistu prie šeimos.
Tel. 773-472-1249

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos darbo santykių ir apmokėjimų skyriaus vyriausiasis specialistas Benjaminas Mercaitis pripažįsta, jog kalbos apie pensinio amžiaus darbuotojų atleidimą iš darbo sklando jau seniai, tačiau tokios tvarkos įteisinimo nesirytama. Pasak jo, pasitraukimas į pensiją turėtų būti savanoriškas, tačiau nedidelės pensijos vertia žmones dirbti toliau.

Pernai vidutinė pensija Lietuvoje siekė 195 litus. „Pas mus juk elgetynas. Kaip žmogus turės pragyventi su tiek pinigų“, — sakė B. Mercaitis.

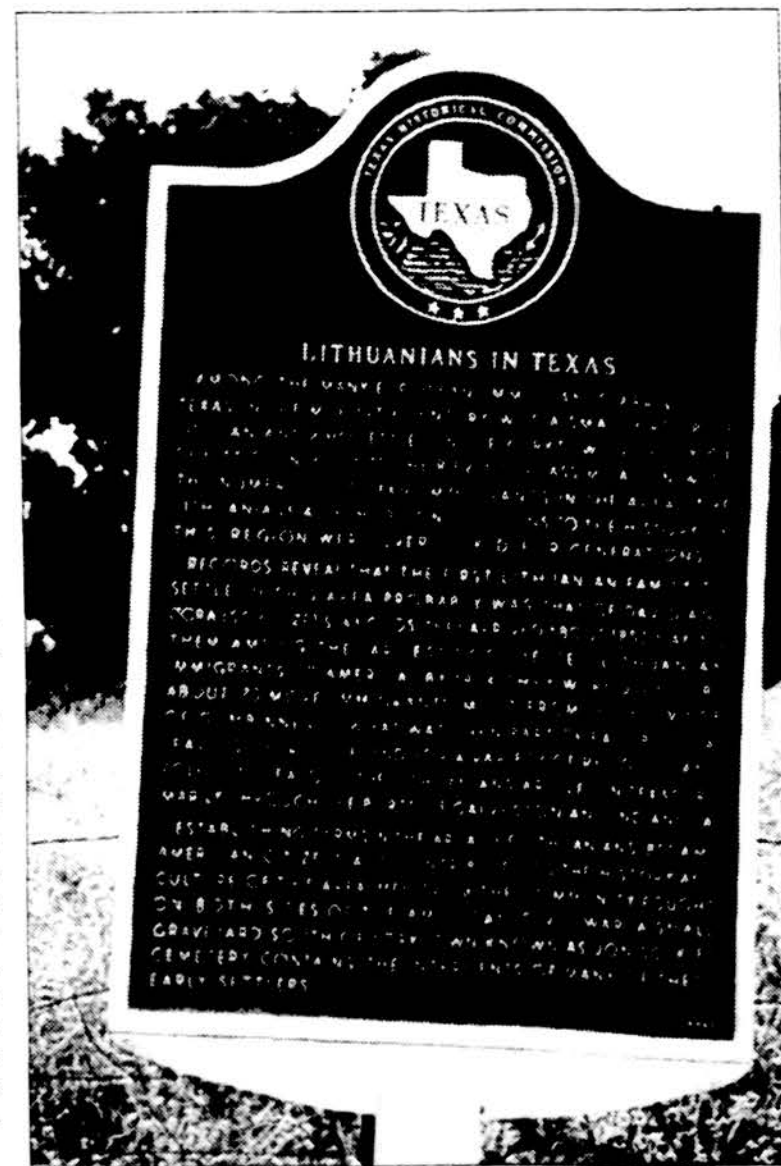
Ekspertai pripažįsta, kad dėl darbdavio teisių apribojimų Lietuvoje darbo jėgos mobilumas yra suvaržytas.
Rima Jakutyte

BUS LANKOMOS TIKINČIŲJŲ ŠEIMOS

Artėjančio krikščionybės 2000 metų jubiliejaus proga Lietuvos Vyskupų Konferencija yra numaciusi tikinčiųjų lankymo akciją. Jos tikslas — pabrėžti krikščioniškąją Didžiojo jubiliejaus reikšmę, įteikti literatūros, parodyti dėmesį tikintiesiems. Šia akcija taip pat siekiama Katalikų Bažnyčios vardu užmegzti, atnaujinti ryšius su tikintaisiais, stiprinti tikinčiųjų bendruomenę. Lankyti tikinčiųjų šeimas, pavienius asmenis parapijų klebonams, kunigams padės savanoriai.

Kauno jaunimo centre kovo pradžioje vyko šiai akcijai skirtas pasitarimas. Jame dalyvavo arkivyskupijos hierarchai, kunigai, vienuolių atstovai. Buvo aptartas parapijiečių lankymo tvarkaraštis, sudarytos pasauliečių savanorių grupės.

Seimų lankymas — tai tik vienas iš daugelio renginių, kuriais Lietuvos tikintieji ruošiasi pažymėti artėjančią krikščionybės dviejų tūkstančių metų jubiliejų. (Elta)

DEMOKRATŲ HORIZONTUOSE

Prieš porą savaitę į Hyatt Regency viešbutį Vašingtone rinkosi iš įvairių JAV gyvenviečių partijos centro komiteto nariai į savo pusmetinį suvažiavimą, kuris turėjo ir specifinę užduotį — išrinkti naują partijos vykdomąjį pirmininką.

Tuo pačiu metu vyko ir „National Democratic Ethnic Coordinating Committee“, tiksliau tariant, tautybių atstovų posėdis. Šiai grupei priklausau ir aš.

Šnekučiuojantis su įvairaus plauko kolegais demokratams, susidarė įspūdis, kad dėl partijos nominacijos į prezidento kėdę konkurencijos visai nėra. Man tai buvo keista, nes visgi maniau, kad senatorius Bradley turės stiprių šalininkų „etnikų“ tarpe.

Deja, šioje grupėje jau nebuvo matyti, o vėliau, pokalbiai su tariaimais „ekspertais“, sen. Bradley vilių būti nominuotam į prezidentus, visai ne teikia. Tad buvo suprantama, kad į posėdžio darbotvarkę buvo įrašytas supažinimas tik su viceprezidento A. Gore naujai paskelbtu rinkimų kampanijos vadovu Craig Smith. Jis prisistatė, kaip buvęs Baltųjų rūmų politinis patarėjas, gerai suprantas „etnikų“ siekius. Privaliai jo paklausus, kas yra numatytas viceprezidento Gore rinkimų kampanijos vyriausiu užsienio reikalų patarėju, atsakė, kad šiuo metu dar yra per anksti rūpintis ta vieta. Praeities rinkimai rodo, kad tą vietą užimantis paprastai tampa ar Valstybės sekretoriumi ar Tarptautinio saugumo patarėju. Teko nugirsti ir gaudų, kad viceprezidentui yra artimas amb. Holbrooke, tačiau, atrodo, jo asmeninių reikalų peržiūrėjimas, prieš patvirtinant ambasadoriumi į Jungtines Tautas, kelia didelių abejonių.

Idomus buvo Demokratų partijos politinės vadovės Jill Alper trumpas pranešimas, nušviečiantis prognozuojamą politinę padėtį 2000-tais metais. Būdinga, kad ji drąsiai pranašavo Michiganio valstijos kritišką svarbą demokratų kandidatui į prezidentus. Pasak jos, „be Michiganio mes pralaimėsime“. Tuomet pagalvojau apie savo draugus ir pažįstamus Grand Rapids, Detroito ir Lansing — bet jie beveik visi respublikonai!

Su daugybe palydovų atvyko ir naujas partijos vadovas Joe Andrew. Po komitetų narių asmeniško jam prisistatymo, prabilo pats Andrew, pabrėždamas, kad „etnikų“ reikalai jam nėra svetimi, nes augęs mažame miestelyje šiaurės Indianoje, turėjo labai artimą kaimyną ukrainietį. Reikia pastebėti, kad Joe Andrews dalyvavimas mūsų posėdyje buvo pastebėtas „The Indianapolis Star“ dienraščio kun savotiškame straipsnyje, kuriame komentuojama, kad „Jis, būdamas vyras, baltodis, anglosaksas, Ivy League Wasp“, skyresis net ir iš „etnikų“ grupės, kuri, nors ir beveik išvien vyrų sudėties, tačiau jo anglo saksiška pavardė keistai atrodo, prilyginant prie esančių „etnikų“.

Dėl laiko stokos buvo gero-kai skubinamas Chuck Santangelo iš Baltųjų rūmų pranešimas apie NATO savaitės Vašingtone pabaigą balandžio numatytas konferencijas, priėmimus ir visokius kitokius renginius. Dauguma jų yra taikomi tik atvykstantiems iš užsienio svečiams, tačiau bus ir tokių, kaip ceremonijos lauke, talpinančios 3,200 svečių, oficialus pietūs ir vakariene, Baltuosiuose rūmuose. „Partnership for Peace“ renginys, į kurį vienas kitam

pašaliečiui bus galima patekti. O į Vašingtono miesto mero renginį durs bus visiems atdaros.

Posėdis buvo pertrauktas, kai gretimame kambaryje vykstančiame partijos moterų sekcijos posėdyje pasirodė viceprezidentas A. Gore. Nuėjome ten visi su juo pasisveikinti. Tikrai buvo malonu išgirsti jo pirmuosius žodžius apie neseniai įvykusius naujų NATO narių priėmimo iškilmes Independence mieste, su pastaba, kad NATO plėtros procesas vystysis toliau. Gretimai stovėję senas draugas vengras, Peter Ujvagi iš Toledo, buvo pakviestas į tas iškilmes ir jam, kaip vengrui, jos palikusios neišpasakytą įspūdį, tačiau nesulaikomos ašaros trukdė tolimesnį pasakojimą.

Posėdžio darbotvarkės užbaigti nepavyko, nes reikėjo skubėti į Baltuosius rūmus susitikimui su naujai paskirta prezidento asistente, direkto-

re ryšiams su visuomene — Mary Beth Cahill. Dalyvaujant Demokratų partijos pareigūnui Tom Albert ir prezidento asistentei Christine Stanek, buvome prašomi prisistatyti ir tarti žodį apie save. Atėjus mano eilei, ištaręs savo pavardę, paminėjęs savo tautybę, pasakiau, kad mūsų JAV lietuvių pagrindinis rūpestis buvo, yra ir bus Lietuvos priėmimas į NATO. Atrodo, kad tas jai „užsiregistravo“, nes buvo skirtingiausias iš visų prisistatymų. Savo žodyje Balmė atskleidė savo biografiją ir pastebėjo, kad Hillary Clinton jai duotas pirmas uždavinys — plačiau atidaryti Baltųjų rūmų duris, nes jai yra nusibodę matyti vis tuos pačius veidus.

Ar nepabandome mes, lietuviai, „bombarduoti“ Baltųjų rūmų laiškais, telegramomis ar skambučiais, kad atvertų duris plačiau, ne būtinai į JAV prezidentūrą, bet į NATO?

Rimas Česonius

Vasario 16-osios minėjime Indianapolyje, IN, paskaitininkas Vladas Stankevičius su Indianapoliso LB apylinkės pirmininke Roma Česoniene.

SUNKŲS ŽINGSNIAI Į ANTRUOSIUS METUS

Atkelta iš 3 psl.

Apie tai labai įdomiai atsiliepė buvęs JAV ambasadorius Estijai — Taylor. „Nebūkite apstėti NATO narystės idėjos, darykite mažus dalykus, stiprinkite Baltijos kraštų bendradarbiavimą su JAV. Rusija sutiko su Baltijos kraštų nepriklausomybėmis, bet ne su suverenitetu. Leidžia kelti vėliavas, giedoti himnus, rinkti prezidentus, bet, rimtam reikalui iškilus, viskas gali pasisukti atgal“. O ar karas Balkanuose ir Rusijos laikysena negali to rimto reikalo iškelti? Be to, ir Lietuvos 25,000 vyrų kariuomenei sukurti, paruošti bei apginkluoti, Lietuvos žinovų teigimu, reikės apie 10 metų.

Tai prezidento valdos tekmė pirmiaisiais kadencijos metais, gal ir visiškai mažai nuo jo priklausiusi. Turbūt dėl to į „Lietuvos ryto“ korespondento užuominą, „jei niekas nejudą į priekį ir taip gali tėtis amžinai“, ir į klausimą „kas gali visa tai išjudinti?“, Adamkus jau gana ryžtingai atsakė:

„Manau, kad prezidentas turi apsiimti šią atsakomybę. Pastarųjų savaitę įvykiai parodė, jog mes nebūsime pasyvūs. Kai kuriuos klausimus jau dabar pradėjome kelti, aiškintis, ieškoti skaidrumo. Imsimės iniciatyvos, kad padėdum ir kitų problemų sprendimui“.

Tai gi, atrodo, kad antruosius metus prezidentas ryžosi pradėti tvirtesniu žingsniu. Pirmiausia jam reikia susigrąžinti bent dalį buvusiam prezidentui Brazauskui Seimo paneigtų teisių ir jomis pradėti naudotis. Tačiau Seimo pirmininkas vargu su tuo sutiks? Iš pradžių Adamkui tai nebuvo per didelė blogybė, Baltuosiuose rūmuose, „Partnership for Peace“ renginys, į kurį vienas kitam

kiai su ministru pirmininku Vagnoriu. Pasisekė Adamkui prisidengti ir nuo priešingų vėjų dėl Zinkevičiaus atskratymo. Daug kas jam „atleido“, nes sulaukė pagalbos Vagnoriaus grupė nepažeidžiamų ministrų atskratyti. Tokią artimą Adamkaus Vagnoriaus draugystę kai kurie Seimo pirmininko priešininkai pradėjo kreipti jo naudai. Landsbergiui tai erzino ir atsiliepėdavo į jo santykius jais abiem. Kai kurie Lietuvos politikai ir spauda pradėjo kalbėti ir apie Tėvynės sąjungos skilimą, ko gero, jos pačios puoselėjimą.

Tačiau teisių susigrąžinimas lietė ir vyriausybę. Tvirtesni Adamkaus žingsniai ir Vagnoriui pradėjo minti ant skaudulio. Juoda kate perbėgo dar praėjusiais metais dėl buvusių KGB pareigūnų padėtį ribojančio įstatymo, Adamkui pusmečiui atidėjus jo vykdymą ir tikintis Vagnoriaus pažadėtų pataisų, kurių, deja, nesulaukė. Tai prezidentą nuvylė. Įtampą padidino ir Lapinsko kandidatūra į Valstybės kontrolierius, ypač Adamkaus užmojis po pralaimėjimo siūlymą pakartoti, privertęs Vagnorių sutelkti į Seimo posėdį visas turimas jėgas prezidentui „nukauti“, ir su tuo reikalu susijusi elektros energijos Gudijai tiekimo byla, kur rimtai buvo galima įtarti nesąžiningumą. Taip pat elektros tinklo statyba ir Vakarus ir Vagnoriaus ne visiškai aiškūs ryšiai su to projekto puoselėtoju ekonomikos ministru Babilium. Beje, čia maišėsi ir du JAV lietuviai: buvęs sovietinis konsulas Kančas ir Linas Kojelis. Prezidentūros siekis reikalą išiaiškinti valdžios viršūnėse iššaukė šūsnį vienas kitam prieštaraujančių pareiškimų.

Nepadėjo nė trijų valandų Adamkaus-Vagnoriaus privatus pasitarimas, po kurio prezidentui atrodė, kad nebuvo nieko išsiaiškinta, o ministras pirmininkas tokius prezidentūros pranešimus pavadino vaikiškomis dvarelio intriguomis. Pasigirdo kalbos apie Vagnoriaus atsistatydinimą. Romualdas Ozolas prabilo apie pirmalaikį Seimo rinkimus, kurio pareiškimą prezidento patarėjai, tuo laiku kartu su juo lankęsi Italijoje, skubiomis telegramomis iš Romos vadino neatsakingu, jau atvirai pasisakydami prieš pagrindines Adamkų rinkimuose rėmusios partijos vadovų. Pradėjo rodytis ir Adamkui kritiški „L. ryto“ įžanginiai.

Tebekybojo prezidento įtampa ir su Seimo pirmininku dėl nepasirašyto Lietuvos Laisvės sąjūdžio vadovybės aukščiausią tuometinę Lietuvos vadovybę įteisinančio įstatymo.

Tačiau, nors ir tokioje maišatyje atsidūręs, Adamkus neketino trauktis, bet ejo toliau, pasiūlydamas Seimui įstatymo pataisą, suteikiančią prezidentui vadovaujančią galią iki šiol premjerui priklausanti Konkurencijos tarnyba. Seimo pirmininkas, gal norėdamas ir Vagnoriui kai ką priminti iš jo meilės dienų su Adamkum, suklebėjo į prezidento pusę. Jo siūlomas pataisas Seimas priėmė. Vagnoriaus atsiliepimas — Seimui taip nutarus, vyriausybei darbo kaip ir nebelieka. Po to dar vienas Vagnoriui nepriimtinas Adamkaus siūlymas: privatizavimo lėšų paskirstymą iš vyriausybės perkelti į Seimą. Į visa tai „Lietuvos rytas“ — „Prezidentas jau perlenkė lazda“. Landsbergis tokį prezidentūros uolumą pavadino keista aplinka ir turbūt nebūtinai, kai iš taip jo apibūdintos aplinkos išsiritų konservatorių dar pora „keistenybių“ — jiems nepriimtinas, tuojau pat triukšmą sukėlęs, socialdemokrato Audrio Rudzio siūlymas Valstybės kontrolieriumi ir užuomina apie Vagnoriui nepriimtino Arūno Kundroto galimą siūlymą Aplinkos apsaugos ministru. Ministras pirmininkas iš savo pusės Adamkui pasiūlė buvusį viceministrą konservatorių Danių Lygį. Vyriausybę

kritikuojantis Adamkaus metinis pranešimas įtampą dar padidino, ir Lietuvos aukštąsias oras dar daugiau įkaito. Po šios prezidento kalbos Seimo narys K. Bobelis, paskandavęs ištrauką iš Hamleto „Viskas supuvę Danijos karalystėje“, teigė, kad taip yra ir Lietuvoje, ir emė reikalauti vyriausybės atsistatydinimo bei pirmalaikį Seimo rinkimų.

Padėties nepataisė nė staiga atsiradę gelbėjimo ratų mėtytojai. Landsbergio pasiūlymas prezidentui, ministrui pirmininkui ir Seimo pirmininkui susėsti prie vieno stalo nepaėjo. Nepasisekė Landsbergiui nė bandymas į pokalbį sukviešti visus Lietuvos vyriausius vadovus bei spaudą. Po pasikalbėjimo su Landsbergiu Adamkus pareiškė, kad bent keturias savaites su Vagnoriu jis nuomoneimis nesikaltalios, rūpinsis tik savo darbu.

Ar tai nėra ministro pirmininko ignoravimas — įtariai klausė žurnalistai? Balandžio 9 d. „Lietuvos rytas“, nors peikė ir ministrą pirmininką, bet taip pat stipriai priekaištavo prezidentui: „Adamkus vis gi liau klumpsta į savo susikurtas ar vyriausybės primestas problemas“.

Ar tokios padėties Lietuva tikėjosi? Kokia šviesi ateitis jai atrodė prieš metus tuoj po prezidento inauguracijos. Prezidentas vakarietis, patyręs politikas, visuomenininkas, administratorius. Nors jo ir Seimo pirmininko bendras dangus ne visada buvo vieno-dai giedras, bet nebuvo nė per daug ūkanotas, o tarp jo ir premjero tiesėsi tik rožėmis klotas takelis. Nors pagrindiniai Adamkaus rėmėjai centristai taip pat negavo, ko norėjo, tačiau su padėtimi susitaikė. Rėmė Adamkų ir socialdemokratai, ir LDDP. Jo draugas buvo ir pats didžiausias dienraštis „Lietuvos rytas“, ir daugiau kaip 80 nušimčių Lietuvos piliečių. Tarkim, rami vadovavimo Lietuvai pradžia. Į svečius kvietė kitų kraštų prezidentai, karalėnės. Gyvenimas namie atnaujintuose puosniuose rūmuose. Ko gi daugiau ir bereikėjo?

O koks šis gražių gėlių dar-

DRAUGAS, 1999 m. balandžio 15 d., ketvirtadienis

5

zelis pasidarė šiandien? Guoskimes — gal jis dar ir ne visiškai nuvyto? Tautos parama Adamkui dar užtikrinta. Rems jį centristai, socialdemokratai, LDDP ir bent pusė krikščionių demokratų. Šiek tiek per tvirti žingsniai į antruosius metus gal suletės, grįš bendra kalba su premjeru, geresnė taps su Seimu, sumažės kelionių, daugiau laiko atsiras darbai Lietuvos ekonominei gerovei. Susiderinus su premjeru, nustos gnaibyti ir Vagnorių palaiškantis „Lietuvos rytas“, vasario 26 d. rašė, kad „veiklesnis taps, prezidentas bus tikras valstybės vadovas, o ne tik galvutes našlaičiams glostantis ir nuolat blogų šalies gyvenimu besistebintis, populiausias šalies politikas“.

Taip turi ir, aišku, galetų būti, tačiau Adamkui, šalia tautos paramos, reikia ir visų valstybės vairuotojų bendradarbiavimo. Ir jeigu prie šios įvykių apybraižos galėčiau pridėti ir savo nuomonę, ji būtų: „Lietuvos rytui“ priminimas, kad, į antruosius kadencijos metus žengiančio, prezidento nauji, ryškūs ir stipresni žingsniai nėra — kaip dienraštyje rašoma — „plaukimas pasroviui ambicijų genamo“ žmogaus, bet tik pakartojamas ryžtas įvykdyti savo rinkiminius pažadus, o visiems kitiems suprasti, kad tai ne vieno žmogaus darbas, bet visų, iš mokesčių mokėtojų kišenių mintančių, Lietuvos valstybės vadovų ambicijų derinys — ne savo, bet lietuvių tautos ir valstybės gerovei.

Pranešame gimimėms, draugams ir pažįstamiems šią liūdną žinią, kad š.m. balandžio m. 4 d. St. Joseph's ligoninėje, Ann Arbor, Michigan, mirė

A.†A. JONAS MARKUS- MARŠALKOVIČIUS

Gyveno Livonia, Michigan. Priklauso Amerikos Lietuvių balso radijo klubui, Dariaus ir Girėno klubui, Detroito Lietuvių kultūros klubui, Wayne State universiteto lietuvių kambario komitetui ir Dievo Apvaizdos aukų rinkėjų komitetui.

Š.m. balandžio m. 12 d., po gedulingų šv. Mišių Dievo Apvaizdos bažnyčioje, Velionis buvo palaidotas Holy Sepulchre kapinėse šalia jo mamytės a.a. Jadvygos.

Laidotuvių direktorė: Yolanda M. Zaporackiene

A.†A. Sesuo M. CELINE ZAIKIS, SSC

Mūsų mylima Sesele mirė š.m. balandžio 13 d., sulaukusi 83 metų. Į vienuolyną įstojo iš Šv. Petro parapijos, South Boston, MA. Vienuolyne įžaduose išgyveno 63 metus.

Pasiliko nuliūdę Šv. Kazimiero seserys ir artimieji giminės: sesuo Donna McDonald, jos vyras Alex, gyv. Needham, MA, svainės Lucille Mažeika, gyv. Marina del Ray, CA, ir Josephine Zaikis, gyv. S. Boston, MA, taip pat viena dukterėčia ir penki sūnėnai.

Velionė pašarvota Šv. Kazimiero seserų vienuolyne, 2601 W. Marquette Rd., Chicago, IL, sekmadienį, balandžio 18 d. 10 val. ryto. Atsisveikinimas 7 val. vakaro.

Laidotuvių šv. Mišios Šv. Kazimiero seserų vienuolyno koplyčioje pirmadienį, balandžio 19 d. 9:30 val. ryto. Po šv. Mišių a.a. sesuo M. Celine bus palaidota Šv. Kazimiero kapinėse.

Prašome dalyvauti laidotuvių Mišiose ir pasimelsti už Seseles sielą.

Šv. Kazimiero seserys ir McDonald šeima.

Laidotuvių direkt. Gerald Daimid Tel. 773-523-0440

VASAROS SKRYDŽIAI Į VILNIŲ

iš New York (JFK) Finnair linija

Gegužės 14 d. - birželio 13 d. \$650
Birželio 14 d. - rugpjūčio 15 d. \$800
Rugpjūčio 15 d. - rugsejo 30 d. \$650

IŠVYKIMAS IR GRĮŽIMAS PIRMADIENIAIS
Birželio 7 d. - rugpjūčio 30 d. \$700
Bilietus nupirkti iki balandžio 30 d.

Plius mokesčiai.

Papiginti skrydžiai iš visų JAV miestų.

VYTIS TRAVEL

40-24 - 235 St.
Douglaston, NY 11363

Tel. 1-718-423-6161

1-800-778-9847

Fax 718-423-3979

E-MAIL: VYTTTOURS@EARTHLINK.NET
WEB SITE: WWW.VYTISTOURS.COM

Banking
the way
it should be!

MIDLAND BANKE
galite pasižnekti su draugais,
nes mes — jūsų apylinkės
bankas!

Midland savininkai ir
tarnautojai yra vietiniai žmonės.

Midland Federal
Savings and Loan Association
8929 S. Harlem Ave., Bridgeview 60455 • (708) 598-9400
4040 S. Archer Ave., Chicago 60632 • (773) 254-4470
2857 W. 69th St., Chicago 60629 • (773) 925-7400
www.midlandfederal.com

FD/IC Insured

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

„CARMEN“
PREMJEROJE
DAINUOS SOL.
ČESLOVAS NAUSĖDA

Čikagos Lietuvių operos balandžio 18 d. Mortono aukšt. mokyklos auditorijoje Cicero statomas G. Bizet 4 veiksmų „Carmen“ operos premjeroje dainuos Lietuvos Operos ir baletų teatro sol. Česlovas Nausėda. Jis čia atliks pagrindinę — Don Jose rolę, pakeisdamas susirgusį ir negalėjusį atvykti sol. Virgilijū Noreiką.

Paskubomis iškviestas, sol. Č. Nausėda jau atskrido į Čikagą ir išjungė į repetitijas, kurios vyksta kiekvieną vakarą.

Tenorą Česlovą Nausėdą gimęs 1946 m. vasario 16 d. (kaip matome — labai svarbią lietuviams dieną) Kiaukalių km., Šilalės rajone. 1962-1966 metais mokėsi Šiaulių aukšt. muzikos mokykloje — techniku, o 1966-1969 m. studijavo Lietuvos Valstybinėje konservatorijoje.

Jis jau ilgą laiką plačiai reiškiasi Lietuvos muzikinėje veikloje. Nuo 1973 metų dirbo LVK, o nuo 1978 m. yra LOBT solistas. Sol. Č. Nausėda yra paruošęs daugelį tame teatre statytų operų tenoro partijų.

Čikagiečiams lietuviams jis yra mažai dar pažįstamas, tad bus reta proga šį sekmadienį, balandžio 18 d. sol. Č. Nausėdą mūsų tautiečiams išgirsti čia pat — Mortono aukšt. mokyklos auditorijoje, o ne Vilniaus Operos ir baletų teatre.

Čikagos Lietuvių operos vadovybė laukia galimai didesnio mūsų tautiečių būrio „Carmen“ operos premjeroje!

E.Š.

Autobusas į „Carmen“
operos spektaklį nuo Marquette Parko Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčios, 69th ir Washtenaw, keičius, kurie yra užsisakę vietas, paims 1:15 val. p.p., o prie Brighton Parko Nekalto M. Marijos Prasidėjimo parapijos bažnyčios, 44th ir California, sustos 1:30 val. p.p. Iš Lemonto kitas autobusas išvyks nuo Pasaulio lietuvių centro 2 val. p.p.; juo rūpinasi Lemonto LB Socialinių reikalų skyriaus vedėjas Gediminas Kazėnas. Vaziuojantis autobusas prašomi nesivėluoti, paskirtose vietoje rinktis truputį anksčiau, nes autobusas išvyks nustatytu laiku.

Dr. Romualdas ir Gražina Kriauciūnai, Lansing, MI, ilgalaikiai Draugo fondo garbės nariai, pavasario vėjais proga savo įnašus pakėlė iki 2.100 dolerių, palinkėdami „sekmės su piramidės uzbairgimu“. Nuosirdiems Draugo fondo augintojams už dovaną ir linkėjimus nuosirdžiai dėkojame.

Apolonija Vitkuvienė, West Hartford, CT, ilgametė Draugo fondo garbės narė, pavasario vėjais proga atsiuntė 1.000 dolerių, savo įnašus pakeldama iki 4.500 dolerių Draugo fonde. A. Vitkuvienė yra viena iš didžiųjų Draugo fondo remėjų Atlanto rajone ir jai labai, labai dėkojame.

Dr. Kazys Ambrozaitis, Chesterton, IL, patenkintas „Draugo“ išleistu 1999 m. kalendoriumi, atsiuntė 100 dol. auką. Širdingai dėkojame!

Šv. Kazimiero kongregacijos seserys visus kviečia dalyvauti Mišiose šį šeštadienį, balandžio 17 d., 9:30 val. ryte, meldžiant Dievą, kad kongregacijos įsteigėja **Motina Marija** būtų paskelbta palaimintąja ir paminint Motinos Marijos Kaupaitės 59 metų mirties sukaktį. Ji mirė 1940 m. balandžio 17, bet jos darbai tęsiasi ir jos gyvenimo pavyzdys, žodžiai bei dvasia įkvėpia naujų jėgų visiems, kurie su ja susipažįsta. Mišios bus aukojamos motiniškojo namo koplyčioje. Jas aukos kun. Jonas Kuzinskas.

Motinos dienos paminėjimą ir pietus ruošia Pal. Jurgio Matulaičio misijos renginių komitetas gegužės 9 d., sekmadienį, 12 val., Pasaulio lietuvių centre. Reikia užsisaityti stalus ar vietas. Rezervacijos priima Vanda Gvildienė tel. 630-271-9136.

Jaunimo tautinis ansamblis „Grandis“, ne tik grakščiu tautiniu šokių, bet ir skambia lietuviška daina džiugina lietuvišką visuomenę jau 40 metų. Ansamblio sukaštutinis pokylis vyks gegužės 15 d., 5 val. p.p., „Willowbrook Ballroom“ saleje. Užsisakykite stalus, paskambindami Daliai Trakienėi (iki gegužės 1 d.), tel. 708-598-5827.

nių veidus, iš kurių išskaitai jų pasisekimą ar pralaimėjimą. Mūsų grupė santūri, nes jau iš anksto nustato sumą, kiek išleis šios dienos malonumui. Kiti neatlaiko įsibėgėjusių „karštligės“, taip ir su laužo savo pažadą. Pamažu tempas lėtėja ir, susitkę vienas kitą, sėdame atsikvėpti prie kavos puoduko, pasidalinti išpuzdžiais: kas kiek laimėjo, kas pralaimėjo.

Kadangi saulutė negailėjo savo spindulių, tai užlipome ant denio pasigrožėti apylinkės vaizdais. Nepastebimai laikui prabėgus, renkames į paskirtą vietą ir žygiuojame į užkandines salę. Salė tikrai puošni, išpuošta įvairiausių spalvų šviesomis, balionais ir t.t. Prie užkandžių netrumpa eilutė. Maistas puikiai paruoštas, pradedant daržovėmis vaisiais, karštais patiekalais, baigiant saldumynais.

Tad ir vėl, grupelėmis susėdę, neskubėdami užkandžiaujame, pasidalindami išpuzdžiais. Nors pavargę, bet gerai nusiteikę, vėl sėdame autobusan ir skriejame „Seklycios“ link, pagandydami akis gražiąja gamta.

Išvyka puikiai pavykusi vadovės Elenos Sirutienės deka. Ji visur ir visus mato, ir visur laukia iki paskutinio keleivio, kad kas nors neatsitiktų — nepasimestų. Tad esame dėkingi išvykos organizatoriams. Gerdojosi pageidavimų, kad ir vėl, ilgai nelaukę, galėtume paiskylauti.

Ona Lukienė

BR. NAINYS KALBĖJO
CICERO LIETUVIAMS

Buvęs PLB valdybos pirmosios ir „Pasaulio lietuvių“ žurnalo redaktorius Bronius Nainys

Nainys, kalbėdamas Cicero lietuviams jų „Kavos klubo“ sekmadieniniame susirinkime balandžio 11 d., pakeidė gerojai susinarpiojusią Lietuvos vidaus politiką, plačiau sustodamas ties Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus lengvu uždaviniu, įgyvendinant užsimečius planus.

Kalbėtojas, savo pranešimo temą pavadinęs „Sunkūs žingsniai į antruosius metus“, išskėlė buvusio čikagiečio V. Adamkaus susikibimus su Lietuvos Seimo pirm. Vytautu Landsbergiu, vyriausybės galva Gedimynu Vagnoriumi bei šių žmonių atstovaujama Konservatorių partija.

Jis savo kalbą pailiustravo ištraukomis bei faktais iš dabartinės Lietuvos spaudos, daugiausia pasinaudodamas didžiausiu ir įtakingiausiu dienraščiu — „Lietuvos rytu“. Kalbėtojas atkreipė dėmesį į „Lietuvos ryto“ š.m. vasario 26 d. laidos vedamąjį ir žurnalisto Artūro Račo tame pačiame numeryje išspausdintą pasikalbėjimą su prezidentu, ryšium su jo darbo pirmosiomis metinėmis. Vedamajame buvo kritiškai įvertinta prezidento pirmųjų metų veikla, o A. Račo pasikalbėjime užfiksuota eilė dalykų, kurie iš dalies paaiškina vedamajame primetamus kaltinimus prezidentui.

B. Nainys atkreipė dėmesį į faktą, kad „Lietuvos rytas“ turi asmeniškojo intereso kriterijais. Pavyzdžiui, jis nurodė, kad dienraščio vyr. redaktorius G. Vainauskas vaziavo kartu su premjeru G. Vagnoriumi atostogų į Šri Lanką (Ceiloną), todėl čia įžiūrėjo interesų susikirtimą, kuomet laikraštį vertinami premjero ir prezidento santykiai.

Savo gerai paruoštos kalbos pabaigoje Bronius Nainys vėl atkreipė dėmesį į „Lietuvos ryto“ vedamąjį, kuriame prezidentui prikišama, kad jo darbo rezultatai gali būti geresni, jeigu jis būtų aktyvesnis — „tikru valstybės vadovu, o ne tik galvas našlaičiams glostančiuoju“.

Paskaitininką gausiai susirinkusiems Cicero lietuviams pristatė žinomas visuomenininkas bei kultūrininkas dr. Petras Kisieličius, kuris išskaičiavo visas Broniaus Nainio turėtas pozicijas Lietuvių Bendruomenėje — iki paties aukščiausiųjų.

Kalbėtojo pastabos susilaukė nemažai klausytojų pasisakymų. Ypač aštriai bandė kalbėti kai kurie, nelabai išgilingi ir pranešėjo mintis, iš kurių iškaitė, jog pranešėjas kritikuoja tik prezidentą, o ne tikruosius kaltininkus — kon-

servatorius.

Diskusijoje plačiau pasireiškė Stasys Bernatavičius, Aldona Zailskaitė, Vytautas Zalatorius, Irena Šatienė, Birutė Zalatorienė ir kiti. Galbūt iškalbingiausi buvo, Lietuvoje bent trejetą metų dirbusio, V. Zalatoriaus žodžiai. Jis pažymėjo, kad mūsų tėvyneje bet kuris prezidentas negalėtų stebuklų padaryti, nes visa bėda yra ne vadovo, o žmonės, kurie yra sugadinti.

Diskusijos ir paskaitininko paaiškinimai padėjo priėti nuomonės, kad reikia tikėti geresne Lietuvos ateitimi, nors pagerėjimo procesas gali ilgėliau užsistėti. Irena Šatienė, dėkodama Br. Nainiui už aktualias mintis, jam įteikė gėlių puokštę.

E. Šulaitis

Bronius Nainys

SKELBIMAI

• **Namams pirkti paskolos** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road, Tel. (773) 847-7747.** (sk.)

• **Karaliaučiaus srities lietuviškų mokyklų paramai** per Mažosios Lietuvos Lietuvių draugiją Čikagoje aukoj: \$100 - Jurgis ir Danutė Bendikai. \$50 - Kazimieras Rimkus. Po \$30 - Edmundas Jasiūnas; Petras Kisieličius; dr. Daina Variakojis. Po \$25 - Dr. Alina ir Vandelinas Domanskiai; Stasys ir Sofija Dziugai; Algirdas ir Ida Jonušaitis; Vytautas Musonis; Erynas Naujokas; Nijolė Genytė-Poškus. Po \$20 - Greta Brazinskas; Halina Plaušaitienė. Po \$10 - A.P. Bagdonas; A. ir V. Brazdžiūnas; Alfonsas Gercys; Grožvyda Giedraitytė; Kęstutis Trimakas; Vytautas Visgirda. Dėkojame rėmėjams. „Karaliaučiaus krašto lietuvių“, 1394 Middleburg Ct., Naperville, IL. 60540-7011. (sk.)

Maironio lit. mokyklos „Šalnoto vakaro“ rengimo komitetas. Iš kairės: Rasa Kazimienė, Daina Silionienė, Aušra Butkienė, Kristina Norkienė, Sigita Balzekienė, Asta Razmienė, Žiba Pranckevičienė ir pirm. Dainė Quinn.

Kultūros klubas „Baltija“ kviečia kiekvieno šeštadienio vakarą pasiklausyti populiarios muzikos, pasišokti. Groja ir dainuoja Arūnas Augustaitis bei Artūras Blažukas. Adresas: 2417 W. 43 Str. (Šaulių namai), tel. 847-342-1512.

Danutė ir Juozas Doveinai, Clinton, MI, Draugo fondo garbės nariai, pavasario vėjais proga su 200 dol. savo įnašus pakėlė iki 1.800 dolerių. Labai dėkojame už nuolatinę paramą Draugo fondui.

LFK „Lituanica“ pavasario futbolo pirmenybių ratą pradės sekmadienį, balandžio 18 d. Rungtynės prieš ukrainiečių „Wings“ vyks Lemonte, aikštėje prieš PL centrą. Visi futbolo mėgėjai ir klubo remėjai kviečiami pasveikinti vėl į lauko aikštę sugrįžusius futbolininkus ir paskatinti juos naujais laimėjimais. Kuo gausnesi stebėtojų būrys, tuo didesnis ryžtas laimėti rungtynes.

Gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopos metinis narių susirinkimas šaukiamas balandžio 25 d., sekmadienį, 1 val. p.p., Šaulių namuose. Visiems kuopos nariams susirinkime dalyvauti būtina. Po susirinkimo — bendri užkandžiai.

„Pensininko“ žurnalo redaktorius Karolis Milko-vaitis atvyksta iš Kalifornijos dalyvauti žurnalo 15 metų sukakties minėjime balandžio 24 d. „Seklyčioje“. Kviečiame visus žurnalo dabartinius ir būsimus skaitytojus dalyvauti.

Atsukiamas pooperinis koncertas. Išgijusieji bilietų koncertą, kuris turėjo įvykti balandžio 25 d. Jaunimo centre, prašomi juos atsinešti į „Seklyčią“ — pinigai bus grąžinami.

Šį šeštadienį, balandžio 17 d., 3 val. p.p., Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje, 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, vyks lietuviškų animacinių filmukų rodomas bei pamoka, kurios metu vaikai bus mokomi sukurti savo animacinį filmuką. Norintieji daugiau informacijų arba užsiregistruoti, skambinkite 773-582-6500.

Šv. Kazimiero seserų remėjų draugija rengia Žaidimų popietę (Bingo Games Party) balandžio 18, 2 val. popiet, Maria aukštesniosios mokyklos patalpose (67th gatvė ir California Ave, įėjimas kiemo pusėje). Bus galima pasivaikinti kugeliu, dešrelėmis, kava, pyragais, o taip pat nusipirkti skanių, namie keptų pyragų. Seselės ir remėjos visus kviečia ateiti, linksmai praleisti popietę ir tuo paremti Šv. Kazimiero seserų kongregaciją. Visų laukiamo!

Atsidurėme puikiai apšviestoje saleje, iš kurios žengiamo į laivą ir dairomės, prie kurios laimėjimo mašinos mums sustoti laimuzės paieškoti.

Idomu stebėti lošiančių žmo-

VĖL KELIAUJAM

Vyresniųjų lietuvių centras, „Seklyčia“, kovo 12 d. suorganizavo taip ilgai lauktą išvyką į „Empress Casino“, Joliet, IL. Kaip ir visuomet, rinkomės „Seklyčion“, iš kur 8 v.r. puikiu keleiviniu autobusu pasileidome keliais ir keletais Joliet link. Rytas nuostabus, saulutė nesigailėjo savo spindulių. Žvelgiant per autobuso langą, laukai šviete apdengti baltu žvilgančiu sniegu, lyg motulės išausta drobule. Vaizdas pasakiškas. Taip besigrožėję žiemos gamta, nepastebėjome kaip atvažiavome į paskirtą vietą. Mus pasitiko „Casino“ tarnautojai, kurie pasivaikėnę paaiškino taisykles ir palinkėjo sėkmės.

Atsidurėme puikiai apšviestoje saleje, iš kurios žengiamo į laivą ir dairomės, prie kurios laimėjimo mašinos mums sustoti laimuzės paieškoti.

Idomu stebėti lošiančių žmo-

Čikagos Thompson centre įvykusiame Illinois gubernatoriaus Ryan suruoštame moterų etninio organizacijų pagerbime džiaugiasi Čikagos Lietuvių moterų klubo atstovės su parengimo vadove, gubernatoriaus žmona. Iš kairės: Ruth Hoffman, gubern. žmona Lura Lynn Ryan, Birutė Zalatorienė, Irene Norbut.

ŽVAIGŽDŽIŲ
KVARTETAS